

ERDÉLYI LAP

hírlapírók köre
Tp.
Budapest

Főszerkesztő
DR. PAÁL ÁRPÁD

KERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési árak: Bellőldön: Egész évre 800, félévre 400, negyedévre 210, egy hóra 70 le.
Magyarországon: Egész évre 50 P., félévre 25 P., negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.

Főmunkatárs
DR. GYÁRFÁS ELEMÉR

A képviselőházban a külügyi alminiszter a békepolitikával ellentétesnek minősítette a Habsburgok visszahozását

— A magyarországi állítólagos fegyvercsempészetéről is nyilatkozott —

Bucuresti. Saját tud. A képviselőház péntek délutáni ülésén Savel Radulescu külügyi alminiszter válaszolt azokra a külpolitikai kérdéseket érintő interpellációkra, amelyek a napokban hangzóttak el a kamarában. Az első válasza Gheorghe Bratianunak szólt, aki március tizenharmadikán a Habsburg-monarchia helyreállításának ügyében kérdezte meg a kormányt.

— A külügyminiszter úr nevében — mondotta Savel Radulescu, — a következőket felelhetem: a román külügyminisztérium természetesen tudomást szerzett *Jeftics* jugoszláv külügyminiszter beszédéről, amelyet a jugoszláv külügyi költségvetés vitája során mondott. A Habsburg-kérdésről tett nyilatkozatot egyébként közölte a sajtó is.

— A kisanant politikája egységes.

— A Habsburg-monarchia helyreállításának ügye a kisanant minden államára nézve magyjelentőségű, de egyúttal általános, nemzetközi jellegű is. Azokat az eszméket, amelyek a szövetséges állam külügyminiszterének beszédében kifejezésre jutottak, magukévá teszik a kisanant többi államai is, amelyek egységes és szolidáris politikát folytatnak a béke fenntartására és nagy áldozatok árán szerzett, elévülhetetlen jogaik megvédésére. A

Habsburg-monarchia helyreállítására irányuló kísérletek nem jelenthetnek békepolitikát, sem pedig a jelenlegi európai helyzet megerősítésére szolgáló politikát. Ellenkezőleg.

— Azért Románia felelősségének tudatában és szolidárisan a kisanant többi államának politikájával, nem hagyja félrevezettetni magát ama különböző helyeken elhangzott biztosítások által, amelyek szerint a Habsburg-uralom helyreállításának ügye nem időszertű és az nem valósítható meg, hanem a legnagyobb figyelemmel kíséri az események kialakulását, hogy a kisanant többi államával együtt vértóját jelentse be, mielőlt az szükségesnek látszik.

Második válaszában Romulus Seisaru képviselőnek a Magyarország számára történt állítólagos fegyvercsempészet ügyében elhangzott interpellációjára felelt Savel Radulescu.

— A külügyminisztérium — mondotta — még nem rendelkezik mindazokkal az adatokkal, amelyek szükségesek volnának a hadcsempészésre vonatkozó hírek ellenőrzésére. Azért jelenleg sem megerősíteni, sem pedig cáfolni nem tudja ezeket a híreket. A külügyminisztérium azonban mindent elkövet, hogy ebben az ügyben megszerezze az összes lehető értesüléseket.

Laár Ferenc sürgeti a hitvallásos iskolák államsegélyét

Laár Ferenc (magyarpárti) képviselő a kisebbségi tanárok és tanítók ügyében szólalt fel.

— Erdélyben — mondotta, — a felekezeti iskolákban mintegy 1600 kisebbségi tanító működik. Az uralomváltás előtt az egyház-községek által fenntartott hitvallásos iskolák, bármilyen felekezethez tartoztak is, jelentős támogatást élveztek a magyar állam részéről, azonkívül az egyházi birtokok jövedelme is megkönnyítette ez iskolák fenntartását. Az agrárreform azonban kisajátította az egyházi birtokokat s így a felekezeti iskolák fenntartási költsége kizárólag a hívek vállaira nehezedett, akik azonban a gazdasági válság következtében már nem bírják hordozni az ezzel járó terheket.

— A kormány 1929-ben 25 millió lejjel járult hozzá a felekezeti iskolák fenntartási költségeihez, de ezt az összeget 1930-ban 5 millióval csökkentette, majd ugyancsak 1930-ban június 1-én a megmaradt huszmilliót is leszállította 10 százalékkal s végül beszüntet-

te az egész államsegélyt.

— Kívánatos volna, hogy a kormány figyelembe vegye a kisebbségek jogos követelését a magániskolák állami támogatására vonatkozólag. Legyenek önök meggyőződve, hogy minden hifelekezet fontos munkát végez az állam érdekében, azért kötelességük önöknek, hogy a felekezeti iskolákat anyagi és erkölcsi támogatásukban részesítsék. *Ma különösen fontos, hogy az állam anyagi hozzájárulásával biztosítsa a felekezeti iskolák létét.*

— Ezzel eleget tesz az egyházakkal szemben fennálló erkölcsi kötelezettségének s ugyanakkor biztosítja a tanítók és tanárok existenciáját is, akik évek óta a legnehezebb harcot folytatják a megélhetésért és akik jogosan várják az államtól sorsuk feljavítását. Azért tisztelettel kérem a közoktatásügyi miniszter urat, milyen intézkedéseket szándékozik foganatosítani a felekezeti iskolák létét szolgáló államsegélyek kiutalása tárgyában?

(Tudósításunk folytatása a 3-ik oldalon).

A mi tanítónapunk

Mult vasárnap a magyar nyelvű népkisebbségi sajtó „tanítónap”-ot tartott. Hozta tudni illik az „Erdélyi Magyar Tanító” című szak-közönynek azt a cikkét, amely a hitvallásos magyar iskolák tanítóinak szomorú anyagi helyzetét panasozta fel s annak megjavításáért az állam, az egyházak, a magyarság nemzetpolitikai testülete és sajtója támogatását kérte.

Betiltásunk miatt a magyar nyelvű sajtónak ebben a felvonulásában nem vehettünk részt, s így a mostani vasárnap pótoljuk azt, hogy a mult vasárnapi „tanítónap”-ot mi is megtarthassuk. Sajnos, még időszertű, amiért a magyar betűvetés mesterei gyötrött gondokkal szót emeltek. Es a népnövelés alapvető munkásainak ezt az életfájdalmát ismételtelen mindaddig szóvá kell tennünk, amíg kellő orvoslást és megnyugtatást el nem érhetünk.

Mi most azzal a nyomattékkal hozzuk az „Erdélyi Magyar Tanító” segítségkérő cikkét, hogy közönségünk érezze meg e kérdésben a sajtó ügyét. Nem tanítói szakmaügy az a nyomor, amiben tanítóink vannak, hanem a gyermekek lelkeápolásának, a jövőd nemzedék egészséges fejlődésének az ügye. Mindnyájunk ügye. Hallgassuk meg tehát jószívvel, amit mond a tanítók „Segítség” című cikke. Ime itt következik.

A tönkrement, a nagy nyomorúságban érdélyi... kiált segítségért!

Bátran állíthatjuk, hogy néhány szerencsés helyzetben levő kivételével az erdélyi magyar tanítósg a legnagyobb nyomorban sanylődik. Egy éve, másfél éve, de vannak, akik két év óta nem kaptak fizetést.

Impériumváltás után, amikor a román állam beszüntette a magyar állam által adott államsegélyt, a magyar tanítósgra nagyon szomorú idők következtek. Tizennégy év alatt többször kapott biztatást, ígéretet. Ettől a segítségtől eltekintve, 12 évi... nélkülözés volt a magyar felekezeti tanítósg osztályrésze. 12 év óta járja ez a másfélezer magyar tanító és tanítónő a szenvedések útját. Elhagyta őket mindenki. Nem törődik velük senki. Ez a helyzet tarthatatlan, ennek végét kell vetni.

Bátrak vagyunk megkérdezni mindazokat, akiket illet, hogy gondoltok-e már afelett, hogy ezekre a nemfizetett, helyzetükkel magától értedődőleg elégedetlen tanító-páriákra a jövő generáció, a gyermekek százezreinek a lelke, a nevelése van bízva?

Ami a legcsodálatosabb, úgy az állam, mint az egyházak elvárják, hogy ezek a nemfizetett, agyonsanyargatott emberek teljesítsék kötelességeiket. Hiszen teljesítik is. De viszont lelketlenség az, hogy egy társadalmi osztályt így kiuzsorázzanak, hogy követeljék tőlük a munkát és ezzel szemben senki sem gondoskodik megélhetésükről. Öröklött házacskák, földcsékek, hozományba kapott butorok usztak el a tanítócsaládok birtokából ezen idő alatt. A tanítósg a magyar iskolák megmentése érdekében több áldozathozatalra képtelen.

Az erdélyi... tehát az erdélyi magyar társadalmi mindazon tényezőihez fordulnak most, akiknek kezében van letéve a magyar nép irányítása és sorsa, mert elérkezett az utolsó perc, amikor az erdélyi magyar

Miseruhák, pluvialek, kelyhek, zászlók, cingulusok, gallérok, reverendák stb.

legelőnyösebb beszerzési forrása

Oberbauer A. Utóda

Budapest, IV. Váci-utca 41. sz.

Alapítási év-1863.

Tel. Aut. 83-3-44.

tanítók s így a magyar iskolák létezése érdekében szükségessé vált egy elhatározó lépés megtevése, mert európai kultúrshány, hogy intelligens, diplomás embereket, a teljesített munka ellenszolgáltatásaként nyomorban hagynak szynlődni.

A magyar tanítóság Erdély egész társadalmához folyamodik és kiált segítségért! Egy veszkialítás ez, amelynek meg kell találnia az utat a magyar lelkekhez! Ne tőrje ez a társadalom ennek a társadalmi osztálynak a nyomorát!

Elsősorban kérjük a magyar sajtót, hogy eme soroknak sziveskedjék helyet adni s március első vasárnapján leközzölni. Legyen ez a magyar tanítóság sajtónapja. Hiszen a magyar sajtónak elsődrendű érdeke, hogy a magyar iskolák el ne némuljanak, mert ennek megtörténte után pár évtized múlva hiába szerkesztenek magyar lapokat, nem lesz, aki olvassa.

Alázattal kérjük továbbá az erdélyi magyar Egyházfőket, mivel feltételezzük, hogy külön-külön megkísérelték a magyar iskolák létfeltételét, az elmaradt államsegélyek kiutalását kérelmezni, méltóztassanak egymással érintkezésbe lépni, hogy most, amikor az egész erdélyi magyar felekezeti tanítóság egyszerre, egyesületei után tömegesen fordul az elmaradt államsegélyek kiutalása ügyében a kormányhoz, jöjjenek magas állásuknak súlyával és tekintélyével a tanítóság segítségére és kegyeskedjenek egy közös megkeresésben figyelemztetni a kormányt a kisebbségekkel szemben vállalt kötelezettségére. Ha a kormánytól eredménytelen lenne a közbenjárás, méltóztassanak egy közös kihallgatásra jelentkezni Ófelségénél, Románia fenköltlelkű uralkodójánál. Lehetetlen, nem akarjuk elhinni, hogy ez a kihallgatás ne hozná meg a kívánt eredményt.

Egy kartauzi kolostor

Chartreuse de la Valsainte,
Francia Svájc.

Ejjel tizenegy óra. A koromsötét, hosszú folyosón, kezünkben kézilámpással sietek előre bátyámmal — egy szót sem tudunk vagy merünk szólni. A chartreuse szívébe az éjjeli officiumhoz, a Matutinumhoz és Laudeshez megyünk most. Néha, mialatt megyünk előre a folyosón, kinézek egy-egy ablaknyíláson — ott hallgat az örökkévalóság, egy nagy, tiszta hideg éjszaka. Csillagtenger fölöttünk keletől nyugatig. A hegyek körvonalai e pillanatban egészen tisztán kivehetők...

A templomerkélyen előtérdelünk. S le-nézünk a templom mélységébe, alattunk, a homályos kóruson, fehér és fekete alakok (fogadalmat letett vagy még előtte álló) arnyak mozognak. A kóruson mindegyik szerzetes fölött kis petróleumlámpa. Időnként eloltják. Időnként a doxológiáknál előrehajolnak mélyen — s a Glória Patri et Filio et Spiritui Sancto lassan, zuhogva, tompán hullik bele sötétségbe, áttöri a kórus falát, a kolostor falait, a völgykattant és hegyeket s az éjjeli szellel, a csillagok tiszta s hűvös fényével, a fény-

* Reszlet Balla Borisznak: A lélek utjai (tanulmányok, utijegyzetek) c. gyönyörű munkájából. Kapható kiadóhivatalunk könyvosztályánál.

ményt. Az Egyházfők ezen fáradságát megéri a nagy cél: a magyar iskolák megmentése. Mi bizalommal fordulunk az Egyházfőkhöz, mert meg vagyunk győződve az Egyházfőknek a tanítóság iránt táplált jóindulatáról. Ha az Egyházfők alázatos kérésünknek eleget tesznek, ezzel a lelkiismeretüket is megnyugtadják, hogy megtették mindent a magyar iskolák megmentése és a tanítóság érdekében és a jövő történelme előtt minden vádat elhárítanak magukról.

Felkérjük az Országos Magyar Párt képviselőit, hogy a parlamentben minden alkalmat ragadjanak meg, hogy az erdélyi magyar kisebbségi tanítók szomorú, tarthatatlan helyzetét ismertessék és állandóan tartáság felszínre ezt a nagyfontosságú kérdést, amíg az illetékes tényezőket jobb belátásra sikerül bírni.

Kérjük végül azon román államférfiakat és tanárokat, akik a magyar impérium idején a politikai életben résztvettek, illetve a magyar állam szolgálatában állottak és akik jól tudják, hogy a magyar államtól a gör. keleti és gör. kat. egyházak tanítói államsegélyt élveztek, sziveskedjenek erről az igazság nevében a kormányt felvilágosítani, hogy ugyanezt az államsegélyt ma a román államnak a kisebbségek számára megadni nemcsak vállalt, de erkölcsi kötelessége.

A magyar tanítóság főkérelme tehát: a fizetési-egésztető államsegélynek a jövő évi állami költségvetésbe való felvétele, az elmaradt államsegélyek ellenében egy rendkívüli gyorssegély azonnali kiutalása és a felekezeti tanítóságnak az állami nyugdíjintézetbe való felvétele.

Jöjjön gyorsan a segítség, hogy a feldult lelkekbe költözzék vissza a béke, hogy zavartalanul szolgálhassák tovább harmonikusan az állam, az egyház s a faj érdekeit, az erdélyi magyar kisebbségi tanítók.

*

Tanítóink jajszavát továbbadtuk. Hiszünk az isteni Mester mondásában, hogy a jajszóra is teljesedni fog az ige: „Kérjétek és megadatik nektek, zörgessetek és megnyitattik”.

Megemlítjük azt is, hogy egészen a fenti cikk alapján Laár Ferenc magyarpárti képviselő most pénteken előterjesztést is tett a parlamentben. A közoktatásiügyi minisztert megkérdezte, hogy milyen intézkedést szándékozik tenni a tanítóknak kijáró államsegély ügyében. A miniszter válasza nem soká késheketik.

erdők örök, bánatos zúgásával áramlik tovább a végtelenbe. Istenért meghalt, megfagyott szívek sóhaja Krisztus szíve felé, az: *Unus* felé, aki: Egy... egyetlen... egymagában áll... s akit a kartauziak Szent Bruno óta úgy fejtenek ki: *O bonitas*... s ebben az „O bonitas”-ban, amelyet lassan, széttárt kezekkel sóhajtott el egyikük egyszer előttem, beleviszik az önkéntes halálnak minden édességét, alázatos reménykedését, az értelmét, hogy: *miért* tették azt, amit tettek; a cél érzetét, hogy: *hova* jutnak el keresztrefeszített életükkel. Az éjjeli szolozsma, amely 11-től 1 óráig tart éjfélt után, megrandító élmény. Mellettem a bátyám lehajtja fejét s mozdulatlan az a fiatal francia nagyiparos fia is, aki este érkezett lelkiatyjával, egy idős pappal. Az este velünk együtt élkezett a vendégszobában. Huszonhároméves-huszonnyéves, magas, végtelenül megnyerő, elegáns jelenség. Olyannyira megnyerő, úri mozdulattal nyújtja felénk a tálat, olyan intelligens fénye volt szeméinek, mosolya az arcának, hogy még itt is feltűnt, ebben a környezetben. De másnap már nem érkezett velünk. Hirtelen elűnt...

Ol napig tartozkodtam La Valsainte-ban. Utolsóelőtti nap azt mondja nekem Dom Jean Baptiste, a père coadjuteur, hogy a grenobli nagyiparos fia beköltözött a „sirba.” A „sir” szónal lehellestzerő mosoly fut végig arcán. A fiú apja milliósok, az első ipari arisztokráciához tartozik. S a fiú most kartauzi lett, pedig úgy külső, mint belső kvalitásainál, mint va-

TÜDÖBETEGEKI

Prof. dr. Páter Tüdőteája erősíti és gyógyítja a tüdőt a tüdővész sebeinek elmeszesedését kedvezően befolyásolja, megszünteti az éjszakai izzadást, csökkenti a köhögési ingeret és a köpetet, a tea étvágygerjesztő, testsúlyt növel és erősíti a test ellenálló képességét. Tüdőbetegeknek a Prof. dr. Páter-féle tüdőtea rendszeres használata az egészségi állapotban nagy javulást idéz elő s ennek nemcsak külsőleg lesznek látható jelei, hanem sok esetben tartós gyógyulást hoz. Ezek dicsérik ezen gyógytea kiváló hatását. Prof. dr. Páter Tüdőteája a megyeszékhelyek legtöbb gyógyszer-tárában és drogériájában kapható azonnal, ahol nem lenne, ott a gyógyszerész — kifejezett kívánságára — az eredeti csomagolású teát néhány napon belül megszerzi. Minden eredeti csomagon a feltaláló törvényileg védett fényképe és aláírása látható. Kapható minden gyógyszerháznál és drogériában, postai szétküldés „CSILLAG” gyógyszerház, Braşov, Str. Lunga 5. sz.

A szakamarak csökkentése ellen erős támadást intézett Ioanitescu volt miniszter

Bucuresti. Saját tud. A szenátusban a szakamarak számának csökkentéséről szóló javaslat szerepelt napirenden. D. R. Ioanitescu volt munkaügyi miniszter, a kérdés egyik legjobb ismerője bírálta a javaslatot.

— A javaslat — mondotta — négy millió földműves-földtulajdonost, egymillió munkást, 300 ezer kereskedelmi alkalmazottat, 320 ezer iparost, 266 ezer ipari és kereskedelmi vállalatot érdekel. A szakamarak számának csökkentése valóságos pánikot idézett elő. Egyértelmű ez a mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi élet megbénításával.

Az egész felelősséget a kormányra hárítja a nemzeti-parasztpárt. Első dolga lesz, ha kormányra kerül, hogy eltörölje ezt a törvényt.

Ioanitescu beszéde a szenátus csaknem egész ülését kitöltötte.

Nyugtázás. A szegénysorsu cluji magyar egyetemi hallgató részére ottani keresztségünkhöz a következő adományok érkeztek: Badilla János Sibiu, Terezianum 100 lei, dr. Packi Miklósné Timişoara 100 lei és Govrik Ilona ny. tanítónő Zalău 50 lei. Rendeltetési helyére juttattuk.

gyoni és társadalmi helyzeténél fogva az élet „leteje” ott állt nyitva előtte. Örült — mondja rá a „józan” nyárspolgár. Aki egyetlen officiumot végighallgatott azonban Valsainte-ban, vagy aki csak egy órát beszélt Dom Jean Baptiste-al, az megérti és tudja, mit tett a milliós fiú. Oui... il va chercher Dieu — mondta Dom J. B. — Igen... elindul megkeresi Istent...

Ezeknek a többsége itt lent a kórusban, megtalálta már a „Bonitas”-t. Némelyike aránylag rövid időn belül eljut a „lelki házasság” fokára. Dom Jean Baptiste elmondja nekem a lelki fejlődés különböző szakaszait. Amikor valaki belép s bezárul mögötte odakint a kapu és idebent az ő külön kis házának ajtója és hetekig Istenével és a kereszttel marad, télen néha minusz 15 fok hidegben is, úgy, hogy közben az ételt egy kis nyíláson adják be (itt csak vasárnap érkeznek a közös refektóriumban) s csak a misék s az éjjeli officiumok és a kapitulum (egyszer hetenként) idejére lát embert s társalogni csak egyszer társalog hetenként, a közös séta alatt, (a tanulmányi és munkateendőik alatt csak amennyi elkerülhetetlenül szükséges), amikor, szóval, ilyen körülmények közt egyedül marad, úgy érzi, hogy elevenen eltemetik. A legtöbbje heteken át gyötördik, tele van érzékenységgel, sir, sokszor könyörögni kezd, hogy világosítsák fel — hátha tévedett s nem ide való. Vannak akiknél a roham türelős s akik ilyenkor ki is lépnek. Ez a stádium azonban aránylag rövid

Jelentkezési határidő olaszországi utunkra 1934 április 15.

Szabó Béni felszólalása a fényüzési és forgalmi adó-törvény vitájában

(Tudósításunk folytatása az 1-ső oldalról).

Napirenden megszavazták a közigazgatási törvény módosításáról szóló javaslatot, majd a fényüzési és forgalmi adók módosításáról szóló törvény került tárgyalásra. Ehhez a Magyar Párt nevében, s egyúttal az érdekelt kisiparosság képviselőjében Szabó Béni szólott hozzá, aki bevezetőül kiemelte, hogy az illető adónemek behozatala szinte elviselhetetlen teherrel nehezedett az iparos és kereskedőtársadalom vállaira. Az előző kormány a tönkrement kisiparosság egyrészt mentesítette is az adók alól, a többire azonban annál nyomasztóbban hatott ez a félintézkedés.

— Gondosan áttanulmányozva a javaslatot — mondotta tovább Szabó Béni, — kétségtelenül megállapítható, hogy a jelenlegi törvény sok hibáját igyekszik a javaslat megszüntetni. Továbbá az A, B, C, D betűk alatti áruk adójának minimális leszállítása is némi könnyebbséget fog jelenteni, bár ezeket befolyásolja a C betű alatti áruk egyrésze adójának 250 százalékról 5 százalékra való felemelése. Ugyancsak könnyebbséget jelent az a tény, hogy a jelenleg 16,5 százalékos adó alá eső árukból, 27 tételt, a 11 százalék adó alá eső árukból 29 tételt a javaslat átteszen a kisebb-összegű kategóriához.

— Azonban az említett könnyítések után is, a luxus és forgalmiadókkal kapcsolatosan fennmarad ezen adók súlyos, szinte elviselhetetlen volta, miáltal az annyira szükséges és várt áresések nem következhetnek be. Ezért arra kérem a tisztelt kormányt, hogy ha most azonnal nem is áll módjában, azonban foglalkozzék ezen adónemek eltörlésének kérdésével.

— Mint említettem, a megelőző kormány, elismerve a kisiparosság katasztrofális helyzetét, felmentette a luxus- és forgalmiadók fizetése alól azokat a kisiparosokat, akiknek 5 lóerős gépnél, 6 mester, vagy segédmunkásnál több nem volt alkalmazva és fővárosban 80 törvényhatósági városokban 60, más városokon, vagy falukon 40.000 lelnél nem volt több az üzlethelyiség bére. Ezt a rendelkezést a javaslat is fenntartotta a módosítással, hogy az üzlethelyiségre vonatkozó bérösszeget törölte, ellenben nem rendelkezik világos-

Hogyan?... Még nem próbálta ki a Togal-t?!

Togal millió esetben bevált mint hatásos szer

Rheuma | Köszvény | Ülőidegzsába

Spanyolnátha • Ideg- és főfájás • Hüléses megbetegedés esetén.

Nincs ennél jobb szer! Biztosan használ!

Semmiféle hasonló készítmény, bárhogy dicsérik is, nem tud felmutatni több mint 6000 orvosi véleményt! **Togal oldja a** ... és így a bajt közvetlenül gyökerében támadja meg! Ne kísérletezzék más hasonló szerekkel! Mások megtették ezt Ön helyett és Ők mind **Togal-t** szednek most! **Egy kísérlet Önt is meg fogja gyógyítani!** Az összes gyógyszerárakban és drogériákban. Lei 52.—. A Togal-tabletta svájci készítmény!

san a 6 munkás megnevezésénél, ellentétben a mai törvénnyel, amely világosan kimondja, hogy a 6 munkás mester, vagy segéd kell legyen.

— Tekintettel arra, hogy a kisiparosság luxus- és forgalmiadó alól való felmentése eddig sem felelt meg a követelményeknek és az igen szűk körre történt kiterjesztésnek káros következményei voltak, kérem a javaslat olyértelmű kijavítását, hogy a géperő 5 helyett 10 H. P., a munkások száma 6 helyett szintén 10-ben legyen megállapítva, akik alatt szakmunkások értendők.

— Ugyanis, miután a 8—10 segéddel dolgozó kisiparosok képtelenek a luxus- és forgalmiadókat megfizetni, segédek számát min-

den esetben leszállították 6-ra, úgyszintén gépeiket is átszereltették 5 lóerőre, miáltal egyfelől a munkások nagy tömege lett munkanélkülivé, valamint a nemzeti vagyont jelentő kisipar fejlődött vissza. Ennek a lehetetlen állapotnak a következménye, hogy mind nagyobb tér nyílik a külföldi iparcikkek direkt vagy indirekt uton való beözönlésére s ezzel kapcsolatosan a kisiparosság teljes tönkremenésére.

Szabó Béni még befejezésül kijelentette, hogy bár a javaslat több előnyét elismeri, azt hibás alapelve miatt még sem szavazza meg. Ha a többség mégis megszavazná, az esetre fenntartotta, hogy a részletes vitában a most kívánt módosításokat előterjeszthesse.

s utána kezdődik a fizikai nehézségekkel való birkózás, az érzelmi rész sötét éjjele. Ezután lassan megtalálja Jézust, hónapokig, sőt néha évekig egy földöntúli boldogságban él, mi a hullámszerűen szakít meg egy-egy időszaka a kétségeknek, lelki szárazságoknak. Csókolja a keresztest, a szíve megtelik szeretettel, Krisztussal társalog, énekel s olyan könnyen él, mintha már csupa lélek volna s testét elvetette volna már végleg. A lelki örömei után azonban jön a „szellemi rész sötét éjjele”, az az iszonyatos, purifikáló, kínos stádium, amikor fokként minden, minden kiég belőle. Ekkor tanulja meg, hogy Istent kell keresnie és nem a vallásos hangulatokat, nem az édes álmodozást — nem a lelkiélvezetet, egyedül a keresztet; most már e mindentodaadás, Isten titkos lényének, misztikus feljének elérése a cél. S évek változatos kínjain és örömein, extázisain és desolációin, lelki szárazságon, undoron és kedvellenészen keresztül találja meg az Unust, a „misztikus házasságot”. Mindennek részletezése természetesen nem idevaló. De aki a kontemplatív rendek életébe beépült, aki követni meri ezeknek az élő szenteknek az útjait, amelyek a végesből átívelnek a végtelenségbe, az belátja minden teremtetett dolognak a törpességét, kicsinyes, értelmellenes közönséges voltát ezek mellett a beláthatatlan nagy látatok mellett. Mi ehhez képest minden emberi fantázia, milyen bogárzások mögött amellet minden filozófia, milyen bavaló hangzavar minden emberi művészet minden irodalom.

A tűz sosem mondja, hogy: elég! — a kartauziak az ő nagy útjukon megállnak most lent, elhallgatnak egy percre s mélyen meghajolnak. Nézem másodszer is, harmadszor is az éjjeli officiumot. Néha úgy zuhannak előre, végig a padlón, mint a holtak. A zsolozsma egyes részeinél a föld porával egyenlővé alázzák magukat — kísérteties, ahogy végig terülnek a földön. Csak árnyak már, vendégei a mi érzékelhető világunknak. Ők felhőkkel, fenyőkkel, angyalokkal társalognak itt a Javroz völgyében. Ezek ott lent szembe fordultak a világ törvényeivel. Hősies szembe fordulás ez a lombha érzéki ingerekkel, egy világ zavarodott fecsegésével, örökké tova és tova bogozódó társadalmi, politikai, gazdasági, szerelmi, filozófiai problémáival, frázisaival — örök megoldhatatlanságával és boldogtalanságával szemben. Deus meus in adiutorium intende — s tovább harapózik szívünkben egy mély, kiölthetetlen tűz Leten felé. Minden minden földi elemet elemézt. Krisztus vért mint áldozati olajat szívja lánggá s rohan a végtelenbe és sohasem mondja, hogy: elég!

Dom Jean Baptiste ideadta nekem Dom G.-nek a keresztény misztika egyik legkiválóbb, ma élő szakértőjének írását. Ha szabadna és lehetne, egész éjjel olvasnám, de itt hajnalkor megyünk szentáldozásra és az officium ma valamivel kellett előtti ért (ünnepnap volt) véget. Az irat litografált és nem nyomtatott s a valsaintei noviciusoknak íródott. Soha ki nem adják a világ számára s nekem sem szabad lemásolnom. Benne olyan vilá-

gok körvonalai nyílnak meg előttem, amelyek nem is nyúlhatnak az égi város falain túl — ha írának erről a füzetről, a szavak, ott kint, a fecsegések és művészkedések világában önként, automatikusan értelmüket vesztenek, elsápadnának és talán láthatatlanná válna minden értelem bennük. Dom G. pedig ott fekszik most véniában elterülve a földön; fehér csuklyában, mint névtelen árnyék... S ott a kórus homályában, mintha halott volna, zuhan végig Dom Jean Baptiste is, akinél nagyobbvonalúbb lelket, megérezőbb pszichológust és szeretőbb, lángolóbb szívet és jóbarátot soha eddig nem találtam ebben az életben. Ellenézem most őket: a fejem zúg s alig-alig merek lélegzeni. Ejjel egy óra. Kint a világban most a körutakon röhögve dülöngélnék, barátságot és szerelmet hazudoznak, kávéházakban undorodnak és fecsegnek; intrikálnak és esalnak és keresik az injekciókat, amelyekkel nyomorúságukat elkábítsák és elhazudják.

S elnézem most őket, a kartauziakat, innen a kórusról. Csak a körvonalaikat látom, az örök lámpa fényét és egy óriási kereszt nagy árnyékát. Ellenézem ezeket a reszkető túlvilági vonalakat, amelyek bizonyára az emberi lelkek elitjét takarják. A gregorián mélyről zúg most, mintha a sírnak, az elmúlásnak, a legyőzött fájdalomnak, a megtalált szellemvilág titkainak örvényeiből sóhajjana általunk fel sem fogható mélységekből, amelyekben azok merülnek el, akik ennek a szomorú világnak örök nagy titkát és a belőle kivetelt egyetlen utat: Istent már megtalálták.

Bel- és külföldi kabát-, kosztüm-, ruha-
szövet különlegességek
olcsón Vadás
dus választékban
cégnél, Reg. Ferdinand 1.

Parlamentibeszéd, amit mégse mondottak el a parlamentben

Dr Willer József magyarpárti képviselő
előterjesztése a közigazgatási reformról

Bucuresti. Saját tud. Tegnap már jelentették, hogy a Magyar Pártot a közigazgatási reform tárgyalásánál sérelem érte, amennyiben az általános vitában nem engedtek szót neki. Willer József képviselő emiatt a képviselőház szószékéről tiltakozott, s egyúttal előterjesztette az elnökhöz a Magyar Párt álláspontjáról szóló beszéde kéziratát. Ez az el nem mondott beszéd a következő:

Tisztelt Kamara! Mióta képviselő vagyok, még nem találkoztam olyan párttal, amely ellenzéki korában el ne ítélte volna a törvényalkotási módszerünket, az elhírtelenkedett törvényeket, a mindenkor kormánypart alkalmi felfogásai szerinti törvényváltoztatásokat. — Amint azonban kormányra kerül egy párt, máris megismétli ugyanazt a hibát, amit az előbbi kormánypartnál kárhoztatott. Neki is az érvényben levő törvények egyszerűbe végrehajthatatlannak sőt károsakká válnak, új törvényjavaslatok kerülnek szőnyegre s keresztül is mennek minden alaposabb tanulmányozás, megokolás nélkül. A pártok színárnyalatainak megfelelően van különböző, egymásnak ellentmondó monopol-, vasut-, földművelésügyi (különösen borászati), adóügyi, taxációs és főleg vexációs rendszerünk; tegnap autonóm testületek keletkeznek, ma megszűnnek, egyáltalában amit tegnap létesítettünk, azt ma fölöslegesnek találjuk. Olyan káoszba keveredünk már, hogy a legkomolyabb szakemberek se ismerik ki magukat a mi törvénytárunkban.

Közigazgatási törvények sorozata.

Ami a helyi közigazgatást illeti, még el se mult kilenc esztendő és már az ötödik alapvető törvényjavaslatot igéri be a tisztelt kormány. Tudni kell ugyanis, hogy az 1925. évi eltörölt 1929. évi törvény még meleg volt, amikor maga a nemzeti parasztpárt egészen új javaslattal állt elő, amelyet nagykomolyan meg is tárgyaltunk egész a bukás pillanatáig, sőt a Jorga—Argetoianu-kormányának is szándékában állt elődjé rendszerének tökéletes felborítása, csak nem volt hozzá ideje. A különböző magyarzó és kiegészítő törvényekről, amelyekkel ezt a rapszódikus munkát iparkodunk simitgatni, beszélni sem érdemes.

Be kell látnunk, Uraim, a mi eljárásunk cseppet sem alkalmas arra, hogy a törvény-tiszteletet öregbítse polgártársaink lelkiületében.

Ez a javaslat is fölösleges.

Sajnálom, de bizony ezt a javaslatot sem látom indokoltnak. Erős meggyőződésem, hogy a közigazgatási választásoknak a beigért ősz

Hönig
Frígyes
**HARANG-
ONTÓDE**
Arad,
Str. Barifia 10-21.
Alapítva:
1840.
Telefon: 376.

nagyjavaslat megszavazása utáni időre való eltolásából semmiféle veszély nem származott volna a közérdekre. Ellenkezőleg, elkerültük volna egy igen veszedelmes precedensnek, t. i. a közigazgatási tanácsok en bloc, törvény útján való feloszlásának megalkotását. Eddig legalább ürügyet kellett keresni, találni a feloszlásra. A jövőben — biztosra vehetjük — minden általános választás után találkozni fogunk ilyen kicsi törvényjavaslattal, amely a feloszlási operációt egyetlen gesztussal az egész országra kiterjedő hatállyal s még hozzá a törvényesség nárkótikumával fogja elvégezni.

Elsorvad az autonomia.

Az autonomia elve a most kimutatott veszedelmén kívül egyéb végzetes csapásokat is könnyen elcsenvedni. Főleg a delegációk megszűntelése és a jogszerinti tagok túlságosan nagy száma révén. Remélem, természetesen találják az urak, ha nem tudunk beletörődni a 9. és 11. szakaszok rendelkezéseibe, amelyek még a kisebbségi területeken is beültetik a két nemzeti egyháznak egy-egy tagját jogszerinti tagnak, ellenben a kisebbségek egyházi, noha ezek hívei a vidék tulnyomó többségét teszik ki, csak egyetlen képviselőt kapnak. Ez még tisztán egyházi szempontból is abszurdum: nem értjük, hogyan képvislje a protestán pap a katolikus érdekeket, avagy hogyan ismerje a katolikus lelkész a protestánsok szándékait és óhajait?

Azt se tudom, miért kell a prefektusnak kinevezés útján megállapítani, ki lesz a jogszerinti tag. Ezt már a törvényből egész világosan ki kellene olvasnunk.

A választott tagok váltakozása.

A 12. szakasz, azáltal, hogy a választott tagok bizonyos részére két, illetve három év múlva leendő kilépését s e helyek új betöltését írja elő, a folytonosság elvét akarja szolgálni. Tartunk tőle, hogy a cél elérése helyett egy másik fontos elvet ütünk fejbe: a kisebbségi képviselő elvét.

Az interimár bizottságok ellen.

Az önkormányzat elvével ellenkezik az önkormányzati testületek feloszlása, de ha mégis megtartják a feloszlás lehetőségét, akkor kétségtelenül több biztosíték az, amit a törvény is tervez, hogy tudniillik a feloszlás jogát bírói jellegű fórumokra, az ugynevezett helyi és központi felülvizsgáló bizottságokra (Comitetul local si central de revizuire) bizza. Ugyancsak örömmel üdvözljük a visszaélés megszüntetését, amellyel a végtelenségig kihúzták az interimár bizottságok működési idejét, különféle ürügyekkel megtámadván a tanács megválasztásának, vagy megalakulásának tényét. Még a központi felügyeleti bíróság szava se tudott rendet csinálni. Megtörtént például, hogy e magas fórum törvényesnek minősítette az udvarhelymegyei tanács megalakulását, de nyomban, mikor a hozzá beadott fellebbezést elutasította, föl is függesztette saját döntésének végrehajtását, azzal az indokolással, hogy a pervesztes fél a döntés kihirdetésekor semmisségi panaszt jelentett be. Hát nem is szűnt meg az odorhei interimár bizottság működése csak akkor, amikor az új

kormány — új interimár bizottsággal ajándékozta meg a vármegyét is, a várost is.

Elismerjük tehát, hogy az új szöveg, amely szerint „a megválasztott tanácsot be kell iktatni, még ha meg is fellebbezték a választást” (hozzá kellene tenni: vagy a megalakulást) — javít a mai helyzeten. De féltő, hogy a javaslattal megalkotott precedens követőkre talál, akik aztán ezt a kényelmetlen intézkedést is el fogják intézni — újabb törvénnyel.

Egyébként kívánatos volna, hogy az interimár bizottság elnökétől a megyei tanács elnökével azonos minősítést követeljen meg a törvény, hiszen a hatásköre is azonos.

Az elmondottakból következik, hogy a javaslatot a Magyar Párt nem szavazhatja meg. Leszünk bátrak azonban a részletes vitánál néhány módosító indítvánnyal megkísérelni a törvény megjavítását.

WURST UTÓDA CÉGNÉL szerozheti be a legolcsóbban és a legjobb minőségű bűjtős árúkat. Azulai ruszli 1 hordó 130. 1 db 1.50—2—3 lei. Kalla-féle farsangi hal 5, Ostse tejes- és gyöngy hal, majonézes hal saláta 10 dg. 16, Buchling darabja 6—8—13, Zacusca 17, bűjtős, olajos konzervek, szardiniák 14, 20, 24, 26, 28, 30 leies árban Sajtok: emmenthall, chester, noszolyi, trapista egynegyed kg. 11, görög, téztára 10 dg. 7, Liptói turó 10 dg. 7. Friss ételolaj literje 40 lei. Valódi sinaiai (Branza de burdu) Bőndő turó és (Branza de Braila) Brailai turó, — mindenfajta fűszerek konzervek, Stella és Grivita gyártmányu a legolcsóbban csak nálam szerzhető be. **Valódi aradhegyaljai borok, 1 liter órizling 20 lei.**

Primaria Orasului Municipal Oradea.
Uzina Electrica.

Értesítés

Értesítjük a fogyasztó közönséget, hogy a város állandó választmányának 8328—1934. számú határozata alapján 1934 március hó 1-től kezdődőleg a villamos egységárakat újból leszállítottuk.

E szerint már az 1934 március 1-től kezdődő áramfogyasztás (április inkasszáls) a következőképpen fogja számlázni a villamosmú:

I. Világítási tarifa.

A magánfogyasztók világítási alaptarifáját hwóránkénti 140 baniról 120 banira szállítottuk le.

Az állami tisztviselők hwóránkénti 120 banis tarifáját hwóránkénti 110 baniban állapítottuk meg.

Az 1—2 égővel rendelkező kis fogyasztók részére, minthogy azok a legkisebb keresetű polgárok, méltányosságból hwóránkénti 90 banis egységárat állapítottunk meg.

A súlyos gazdasági viszonyokra való tekintettel lényegesen leszállítottuk az üzletek villamos egységárat is. A kirakatok és fényreklámok részére rendkívül mérsékelt ipari egységárat állapítottunk meg s külön nagy kedvezményt nyújtunk a kirakatok és fényreklámok üzletzárás utáni megvilágítására.

Az üzlet, kirakat és reklámvilágítás egységár-táblázatát a villamosmú egyidejűleg minden érdekelt fogyasztónak kikézbésíti.

II. Kombinált tarifák elektromos házikészülékek részére:

A különböző elektromos házikészülékek használatára, mint melegítő edények, főzőedények, vasalók s egyéb elektromos háztartási készülékek részére külön árammérőn vagy kettős tarifájú órán a fogyasztás mértéke szerint rendkívül kedvezményes ipari egységárat állapítottunk meg.

III. Erőátviteli (ipari) fogyasztás.

A kisipari egységárat hwóránkénti 75 baniról 67 banira szállítottuk le.

IV. Árammérő hozzájárulás.

Az árammérő hozzájárulást 360 leiről 240 leire szállítottuk le, amely 12 havi 20 leies részletekben fizethető.

Részletesebb felvilágításokat a Városi Villamosmú fogadó irodája és könyvelőse nyújt.

Oradea, la 16 Martie 1934.

Primar: Directorul Uzinei Electrice:
(ss.) Dr Pelle Joan. Bazill.

A római tanácskozásokon ellentétek jelentkeznek

Vaklárm a Mussolini és Gömbös elleni bombamerénylet híre miatt

Budapestről jelentik: Pénteken a késő éjjeli órákban a parlament folyosóján egyre komolyabb formában terjedt el a hír, hogy Rómában Mussolini és Gömbös ellen bombamerényletet akartak elkövetni.

A hír természetesen csak alaptalan rémhír volt és olasz sajtókörökből Budapest telefonmegkérdezésére azt a választ adták, hogy „érdekes, már Bucurestiből is érdeklődtek eziránt”.

Rómában különben a hír forrásául egy olasz- és magyarellenes sajtóügynökséget gyanítanak.

Lakoma és megelégedés.

Rómából jelentik: Suvich olasz külügyi államtitkár pénteken délben villásreggelin látta vendégül Dollfuss osztrák szövetségi kancellárt és Gömbös Gyula magyar miniszterelnököt, kíséretükkel együtt, a Pincio hegyen levő villájában. Délután 4 órakor a két miniszterelnök már a Palazzo Veneziában volt, ahol folytatták Mussolinival a csütörtökön megkezdett tanácskozásokat.

Gömbös Gyula este 7 órakor tért vissza a magyar követésre, ahol kijelentette a reá várakozó hírlapírók előtt, hogy a tárgyalások menetével meg van elégedve. A megállapodást szombaton délután 4 órakor parafálják. Ennek megtörténte után részletesen informálják a nyilvánosságot.

Londonból jelentik: A Reuter jelentése szerint Mussolini, Gömbös és Dollfuss a szombati tanácskozások befejezése után közös nyilatkozatot adnak ki, amely jelentés befolyással lesz Közép-Európa jövőjére nézve. A „nagy hármas” megbeszélései ugyan holnap véget érnek, — szól a jelentés, — de a három ország szakértői folytatni fogják a tanácskozásokat a megállapodás részleteinek kidolgozására.

Dollfuss kancellár pénteken nyilatkozott az Exchange Telegraph munkatársának. Kijelentette, hogy a tárgyalások eredményével nagyon meg van elégedve. A megállapodás jelentékeny gazdasági előnyöket biztosít úgy Auszriának, mint Magyarországnak.

A francia külügyminisztérium világlapja szerint Olaszország érdeke, hogy inkább Ausztriát támogassa, mint Magyarországot

Párizsból jelentik: A Le Temps péntek esti lapja vezetőhelyen foglalkozik a római tárgyalásokkal és megállapítja, hogy külön olasz-osztrák és olasz-magyar megbeszélések folytak le. Kiszivárgott hírek szerint — írja a lap — Olaszország előnyvámokat és kedvezményes vasúti szállítást biztosít Ausztriának és Magyarországnak. Így Magyarország és Ausztria

előnyös körülmények között szállíthatnak árukat Fiumébe és Triestbe. Hogy mi lesz mindennek a gyakorlati eredménye és miként egyeztethető össze az összes dunai államokkal kötbendő kétoldalú szerződésekkel, — ezekre a kérdésekre nehéz feleletet adni. A megbeszéléseknek természetesen politikai vonatkozásai is vannak. Nyilvánvaló, hogy politikai szempontból a magyar kérdés lényegesen különbözik az osztrák kérdéstől. Budapesten a trianoni szerződés területi rendelkezéseinek megváltoztatására törekednek, s ezt a törekvést eddig Olaszország is támogatta. Most megváltozott a helyzet. Ma Olaszország legfőbb érdeke Ausztria függetlenségét biztosítani, ami viszont csak az összes érdekelt keleti és közép-európai államok bevonásával lehetséges.

Hivatalos jelentés. Gömbös az asztalra üt.

Rómából jelentik a Stefani ügynökség: Mussolini, Gömbös és Dollfuss pénteken három órán át tanácskoztak a Palazzo Veneziában. Megvitaták a gazdasági és politikai kérdéseket; parafálták két jegyzőkönyvet és azokat szombaton aláírják.

Budapestről jelentik: A Budapesti Hírlap érdekes értesülést közöl a római tanácskozásokkal kapcsolatban.

A politikai kérdésekben, — szól a jelentés — minden zökkenő nélkül megegyeztek. Abban a pillanatban azonban, mint a vámtételekről, kontingentálásról és szállítási költségekről kezdtek tárgyalni, mindegyik fél átalakult üzleti érdekeit védő kereskedővé. Ugy olasz, mint osztrák részről kijelentik, hogy Gömbös a római tárgyalások alatt keményen, hevesen, mondhatni: nyakasan védte a magyar álláspontot. Magyarország az osztrák és olasz termelési ár feléért tudja szállítani a maga kifűnő, acélos buzáját és ez ellen az olasz és osztrák érdekeltek berzenkedtek. Gömbösnek keményen kellett harcolnia és ez volt az a pillanat, amikor Gömbös élt a jogával, hogy az asztalra üssön. Másrészt azonban Magyarországon magas vámok védtek az ipari termelést és úgy tudom, — fejezi be a tudósító, — hogy a római konferencia ezen a kivételes helyzetben csorbát ütött. A magyar ipar főként az osztrák versenyt fogja megérezni.

Tardieu lapja a kisantant együttműködését sürgeti, nehogy Magyarország Németország karjába siessen.

Párizsból jelentik: Az a hír, hogy Mussolini, Gömbös és Dollfuss gazdasági megbeszéléseiket kiterjesztették a Duna-medence politikája felőli eszmecserére, Párizsban nem kellett meglepetést. A magyar helyzetre és Közép-Európa fontos szerepére tekintettel érthető lenne, ha Mussolini politikai kérdésekben is megegyezést nem tudna találni, mikor Ausztria és Magyarország gazdasági helyzetére már egyidejűleg megoldást találnak.

A francia parlament vizsgáló bizottsága döntött:

A párizsi februári véres napok miatt a tüntetők a felelősek

— A Stavisky-ügyben belga miniszter is részes —

Párizsból jelentik: Ismeretes, hogy a parlament vizsgálóbizottságot küldött ki annak megállapítására, vajjon kit terhel a felelősség a február 6-iki utcai lázadások véres eredményei és halottjai miatt. Ez a parlament bizottság pénteken kimondotta, hogy az összetűzéseket a tüntetők idézték elő és a karhatalom csak önvédelemből használt fegyvert. Gépfegyverekből nem tüzeltek a tüntetőkre. Kimondotta a bizottság azt is, hogy a Daladier kormány, nem lépte túl

Asszonyom!

Ne csempésszen többé

Molnár - Moser kölnivizet
Mert már itt is kapható!

Tardieu lapja, a Liberté szerint fontos érdek egy olyan megállapodás, hogy a kisantant is csatlakozzék Mussolini művéhez. Sem Olaszország, sem a kisantant nélkül nem lehet eredményes munkát végezni. A megállapodás a megegyezésben van és Benes jobban tette volna, ha egyhébb formában teszi azt a kijelentést, hogy csak akkor megy Rómába, ha Mussolini előzőleg lemond minden magyar revíziós törekvésről. Mussolininek éppen Magyarország támasztja a legnagyobb nehézséget, azzal, hogy ragaszkodik a szerződések megváltoztatásához. A kisantanttal való együttműködést meg kell valósítani, nehogy Magyarország Németország karjába siessen; mert Berlin bármikor kész Magyarországot pártfogolni.

Háromezer teritékes lakoma a Capitoliumon Gömbös és Dollfuss tiszteletére.

Rómából jelentik: Mussolini pénteken este a Capitoliumon vacsorát adott Dollfuss, Gömbös és a máltai lovagok tiszteletére. A vacsorán — amely háromezer teritékes volt — Gömbös Gyula tábornoki díszgyenruhában jelent meg és általános feltűnést keltett. Dollfuss kancellárt szintén nagy érdeklődéssel és szívélyességgel fogadták.

Május elsejéig meghosszabbítják a parlamenti ülészakot

Bucuresti. Saját tud. Kormánykörökből eredő értesülések szerint a kormány április 5-én túl is meghosszabbítja a parlamenti ülészakot. A törvényhozó testületek csak rövid huzvéri szünetet tartanak, majd április 16-án ismét megkezdik a munkát és az ülészak csak május 1-én fejeződik be. A rendkívüli ülészak a költségvetés és más pénzügyi jellegű törvények megszavazására június 15-én fog kezdődni.

Bucuresti. Saját tud. A király tegnap audiencián fogadta Tatarescu miniszterelnököt, Anghelescu közoktatásügyi és Slavescu pénzügyminisztert.

Üdit, szépít, fiatalít a MÁRIA SZEPLŐKRÉM

A rossz időjárástól tönkretett arcbórt 10—12 nap alatt teljesen rendbe hozza, a szeplőket, foltokat tökéletesen elmulasztja, az egészségügyi miniszterium által jóváhagyott, teljesen ártalmatlan **Maria szeplőkrém**, nappali és külön éjjeli használatra, egy tégely ára 40 lei.

Készíti:

Kovács Andor gyógyszerháza
Tárgu-Mures
Postai szétküldés utánvétellel.

Kapható minden gyógyszerháza, drogériában és illatszertárban.

**Bel- és külföldi kabát-, kosztüm-, ruha-
szövet különlegességek
olcsón Vadás
dus választékban cégnél, Reg. Ferdinand 1.**

Parlamentibeszéd, amit mégse mondottak el a parlamentben

Dr Willer József magyarpárti képviselő
előterjesztése a közigazgatási reformról

Bucuresti. Saját tud. Tegnap már jelentettük, hogy a Magyar Pártot a közigazgatási reform tárgyalásánál sérelem érte, amennyiben az általános vitában nem engedtek szót neki. Willer József képviselő emiatt a képviselőház szószékéről tiltakozott, s egyúttal előterjesztette az elnökhöz a Magyar Párt álláspontjáról szóló beszéde kéziratát. Ez az el nem mondott beszéd a következő:

Tisztelt Kamara! Mióta képviselő vagyok, még nem találkoztam olyan párttal, amely ellenzéki korában el ne ítélte volna a törvényalkotási módszerünket, az elhírtelenkedett törvényeket, a mindenkor kormánypart alkalmi felfogásai szerinti törvényváltoztatásokat. — Amint azonban kormányra kerül egy párt, máris megismétli ugyanazt a hibát, amit az előbbi kormánypártnál kárhoztatott. Neki is az érvényben levő törvények egyszerűbe végrehajthatatlannak sőt károsakká válnak, új törvényjavaslatok kerülnek szőnyegre s keresztül is mennek minden alaposabb tanulmányozás, megokolás nélkül. A pártok színárnyalatainak megfelelően van különböző, egymásnak ellentmondó monopol-, vasut-, földművelésügyi (különösen borászati), adóügyi, taxációs és főleg vexációk rendszerünk; tegnap autonóm testületek keletkeznek, ma megszűnnek, egyáltalában amit tegnap létesítettünk, azt ma fölöslegesnek találjuk. Olyan káoszba keveredünk már, hogy a legkomolyabb szakemberek se ismerik ki magukat a mi törvénytárunkban.

Közigazgatási törvények sorozata.

Ami a helyi közigazgatást illeti, még el se mult kilenc esztendő és már az ötödik alapvető törvényjavaslatot igéri be a tisztelt kormány. Tudni kell ugyanis, hogy az 1925. évi eltörölt 1929. évi törvény még meleg volt, amikor maga a nemzeti parasztpárt egészen új javaslattal állt elő, amelyet nagykomolyan meg is tárgyaltunk egész a bukás pillanatáig, sőt a Jorga—Argetoianu-kormányának is szándékában állt elődjé rendszerének tökéletes felborítása, csak nem volt hozzá ideje. A különböző magyarzó és kiegészítő törvényekről, amelyekkel ezt a rapszódikus munkát iparkodunk simitgatni, beszélni sem érdemes.

Be kell látnunk, Uraim, a mi eljárásunk cseppet sem alkalmas arra, hogy a törvény-tiszteletet öregbitse polgártársaink lelkiületében.

Ez a javaslat is fölösleges.

Sajnálom, de bizony ezt a javaslatot sem látom indokoltnak. Erős meggyőződésem, hogy a közigazgatási választásoknak a beigért öszi

nagyjavaslat megszavazása utáni időre való eltolásából semmiféle veszély nem származott volna a közérdekre. Ellenkezőleg, elkerültük volna egy igen veszedelmes precedensnek, t. i. a közigazgatási tanácsok en bloc, törvény útján való feloszlásának megalkotását. Eddig legalább ürügyet kellett keresni, találni a feloszlásra. A jövőben — biztosra vehetjük — minden általános választás után találkozni fogunk ilyen kicsi törvényjavaslattal, amely a feloszlási operációt egyetlen gesztussal az egész országra kiterjedő hatállyal s még hozzá a törvényesség nárkotikumával fogja elvégezni.

Elsorvad az autonomia.

Az autonomia elve a most kimutatott veszedelmén kívül egyéb végzetes csapásokat is kénytelen elszenvedni. Főleg a delegációk megszűntetése és a jogszerinti tagok túlságosan nagy száma révén. Remélem, természetesen találják az urak, ha nem tudunk beletörődni a 9. és 11. szakaszok rendelkezéseibe, amelyek még a kisebbségi területeken is beültetik a két nemzeti egyháznak egy-egy tagját jogszerinti tagnak, ellenben a kisebbségek egyházi, noha ezek hívei a vidék tulnyomó többségét teszik ki, csak egyetlen képviselőt kapnak. Ez még tisztán egyházi szempontból is abszurdum: nem értjük, hogyan képvislje a protestán pap a katolikus érdekeket, avagy hogyan ismerje a katolikus lelkész a protestánsok szándékait és óhajait?

Azt se tudom, miért kell a prefektusnak kinevezés útján megállapítani, ki lesz a jogszerinti tag. Ezt már a törvényből egész világosan ki kellene olvasnunk.

A választott tagok váltakozása.

A 12. szakasz, azáltal, hogy a választott tagok bizonyos részére két, illetve három év múlva leendő kilépését s e helyek új betöltését írja elő, a folytonosság elvét akarja szolgáltni. Tartunk tőle, hogy a cél elérése helyett egy másik fontos elvet ütünk fejbe: a kisebbségi képviselet elvét.

Az interimár bizottságok ellen.

Az önkormányzat elvével ellenkezik az önkormányzati testületek feloszlása, de ha mégis megtartják a feloszlás lehetőségét, akkor kétségtelenül több biztosíték az, amit a törvény is tervez, hogy tudniillik a feloszlás jogát bírói jellegű fórumokra, az ugynevezett helyi és központi felülvizsgáló bizottságokra (Comitetul local si central de revizuire) bizza. Ugyancsak örömmel üdvözljük a visszaélés megszüntetését, amellyel a végtelenségig kihúzták az interimár bizottságok működési idejét, különféle ürügyekkel megtámadván a tanács megválasztásának, vagy megalakulásának tényét. Még a központi felügyeleti bíróság szava se tudott rendet csinálni. Megtörtént például, hogy e magas fórum törvényesnek minősítette az udvarhelymegyei tanács megalakulását, de nyomban, mikor a hozzá beadott fellebbezést elutasította, föl is függesztette saját döntésének végrehajtását, azzal az indokolással, hogy a pervesztes fél a döntés kihirdetésekor semmisségi panaszt jelentett be. Hát nem is szűnt meg az odorhei interimár bizottság működése csak akkor, amikor az új

kormány — új interimár bizottsággal ajándékozta meg a vármegyét is, a várost is.

Elismerjük tehát, hogy az új szöveg, amely szerint „a megválasztott tanácsot be kell iktatni, még ha meg is fellebbezték a választást” (hozzá kellene tenni: vagy a megalakulást) — javít a mai helyzeten. De féltő, hogy a javaslattal megalkotott precedens követőkre talál, akik aztán ezt a kényelmetlen intézkedést is el fogják intézni — újabb törvénnyel.

Egyébként kívánatos volna, hogy az interimár bizottság elnökétől a megyei tanács elnökével azonos minősítést követeljen meg a törvény, hiszen a hatásköre is azonos.

Az elmondottakból következik, hogy a javaslatot a Magyar Párt nem szavazhatja meg. Leszünk bátrak azonban a részletes vitánál néhány módosító indítvánnyal megkísérelni a törvény megjavítását.

WURST UTÓDA CÉGNÉL szeresheti be a legjobb és a legjobb minőségű bűjtős árukat. Azugai ruszli 1 hordó 130. 1 db 150—2—3 lei. Kalla-féle farsangi hal 5, Ostse tejes- és gyöngy hal, majonéz hal saláta 10 dg. 16, Buchling darabja 6—8—13, Zacusca 17, bűjtős, olajos konzervek, szardíniák 14, 20, 24, 26, 28, 30 leies árban Sajtok: emmentali, chester, noszolyi, trappista egynegyed kg. 11, görög, tészta 10 dg. 7, Liptói turó 10 dg. 7. Friss ételolaj literje 40 lei. Valódi sinaiai (Branza de burdu) Bőndő turó és (Branza de Braila) Brailai turó, — mindenfajta fűszerek konzervek, Stella és Grivizai gyártmányu a legolcsóbban csak nálam szerzheto be. **Valódi aradhegyaljai borok, 1 liter órizling 20 lei.**

Primaria Orasului Municipal Oradea.
Uzina Electrica.

Értesítés

Értesítjük a fogyasztó közönséget, hogy a város allandó választmányának 8328—1934. számú határozata alapján 1934 március hó 1-től kezdődőleg a villamos egységárukat újból leszállítottuk.

E szerint már az 1934 március 1-től kezdődő áramfogyasztás (április inkasszáls) a következőképpen fogja számlázni a villamosmú:

I. Világítási tarifa.

A magánfogyasztók világítási alaptarifáját hwóránkénti 140 baniról 120 banira szállítottuk le.

Az állami tisztviselők hwóránkénti 120 banis tarifáját hwóránkénti 110 baniban állapítottuk meg.

Az 1—2 égvél rendelkező kis fogyasztók részére, minthogy azok a legkisebb keresetű polgárok, méltányosságból hwóránkénti 90 banis egységárat állapítottunk meg.

A súlyos gazdasági viszonyokra való tekintettel lényegesen leszállítottuk az üzletek villamos egységárat is. A kirakatok és fényreklámok részére rendkívül mérsékelt ipari egységárat állapítottunk meg s külön nagy kedvezményt nyújtunk a kirakatok és fényreklámok üzletzárás utáni megvilágítására.

Az üzlet, kirakat és reklámvilágítás egységár-táblázatát a villamosmú egyidejűleg minden érdekelt fogyasztónak kikézesíti.

II. Kombinált tarifák elektromos házikészülékek részére:

A különböző elektromos házikészülékek használatára, mint melegítő edények, főzödények, vasalók s egyéb elektromos háztartási készülékek részére külön árammérőn vagy kettős tarifájú órán a fogyasztás mértéke szerint rendkívül kedvezményes ipari egységárat állapítottunk meg.

III. Erőátviteli (ipari) fogyasztás.

A kisipari egységárat hwóránkénti 75 baniról 67 banira szállítottuk le.

IV. Árammérő hozzájárulás.

Az árammérő hozzájárulást 360 leiről 210 leire szállítottuk le, amely 12 havi 20 leies részletekben fizethető.

Részletesebb felvilágításokat a Városi Villamosmú fogadó irodája és könyvelőse nyújt.

Oradea, la 16 Martie 1934.

Primar: Directorul Uzinei Electricei
(ss.) Dr Pelle Joan. Bazill.

Hönig
Frigyes
**HARANG-
ONTÓDE**
Arad,
Str. Barifia 10-21.
Alapitva:
1840.
Telefon: 376.

A római tanácskozásokon ellentétek jelentkeznek

Vaklárm a Mussolini és Gömbös elleni bombamerénylet híre miatt

Budapestről jelentik: Pénteken a késő éjjeli órákban a parlament folyosóján egyre komolyabb formában terjedt el a hír, hogy Rómában Mussolini és Gömbös ellen bombamerényletet akartak elkövetni.

A hír természetesen csak alaptalan rémhír volt és olasz sajtókörökből Budapest telefonmegkérdezésére azt a választ adták, hogy „érdekes, már Bucurestiből is érdekődtek eziránt”. Rómában különben a hír forrásául egy olasz- és magyarellenes sajtóügynökséget gyanítanak.

Lakoma és megelégedés.

Rómából jelentik: *Suvich* olasz külügyi államtitkár pénteken délben villásreggelin látta vendégül *Dollfuss* osztrák szövetségi kancellárt és *Gömbös* Gyula magyar miniszterelnököt, kíséretükkel együtt, a Pincio hegyen levő villájában. Délután 4 órakor a két miniszterelnök már a Palazzo Veneziában volt, ahol folytatták Mussolinival a csütörtökön megkezdett tanácskozásokat.

Gömbös Gyula este 7 órakor tért vissza a magyar követésre, ahol kijelentette a reá várakozó hírlapírók előtt, hogy a tárgyalások menetével meg van elégedve. A megállapodást szombaton délután 4 órakor parafálják. Ennek megtörténte után részletesen informálják a nyilvánosságot.

Londonból jelentik: A Reuter jelentése szerint *Mussolini*, *Gömbös* és *Dollfuss* a szombati tanácskozások befejezése után közös nyilatkozatot adnak ki, amely jelentés befolyással lesz Közép-Európa jövőjére nézve. A „nagy hármas” megbeszélései ugyan holnap véget érnek, — szól a jelentés, — de a három ország szakértői folytatni fogják a tanácskozásokat a megállapodás részleteinek kidolgozására.

Dollfuss kancellár pénteken nyilatkozott az *Exchange Telegraph* munkatársának. Kijelentette, hogy a tárgyalások eredményével nagyon meg van elégedve. A megállapodás jelenlény gazdasági előnyöket biztosít úgy Auszriának, mint Magyarországnak.

A francia külügyminisztérium világlapja szerint Olaszország érdeke, hogy inkább Ausztriát támogassa, mint Magyarországot

Párizsból jelentik: A *Le Temps* péntek esti lapja vezetőhelyen foglalkozik a római tárgyalásokkal és megállapítja, hogy külön olasz-osztrák és olasz-magyar megbeszélések folytak le. Kiszivárgott hírek szerint — írja a lap — Olaszország előnyvámokat és kedvezményes vasuti szállítást biztosít Ausztriának és Magyarországnak. Így Magyarország és Ausztria

előnyös körülmények között szállíthatnak árukat Fiuméba és Trieszbe. Hogy mi lesz mindennek a gyakorlati eredménye és miként egyeztethető össze az összes dunai államokkal kötetlen kétoldalú szerződésekkel, — ezekre a kérdésekre nehéz feleletet adni. A megbeszéléseknek természetesen politikai vonatkozásai is vannak. Nyilvánvaló, hogy politikai szempontból a magyar kérdés lényegesen különbözik az osztrák kérdéstől. Budapesten a trianoni szerződés területi rendelkezéseinek megváltoztatására törekednek, s ezt a törekvést eddig Olaszország is támogatta. Most megváltozott a helyzet. Ma Olaszország legfőbb érdeke Ausztria függetlenségét biztosítani, ami viszont csak az összes érdekelt keleti és közép-európai államok bevonásával lehetséges.

Hivatalos jelentés. Gömbös az asztalra üt.

Rómából jelenti a Stefani ügynökség: *Mussolini*, *Gömbös* és *Dollfuss* pénteken három órán át tanácskoztak a Palazzo Veneziában. Megvitatták a gazdasági és politikai kérdéseket; parafáltak két jegyzőkönyvet és azokat szombaton aláírják.

Budapestről jelentik: A *Budapesti Hírlap* érdekes értesülést közöl a római tanácskozásokkal kapcsolatban.

A politikai kérdésekben, — szól a jelentés — minden zökkenő nélkül megegyeztek. Abban a pillanatban azonban, mint a vámtételekről, kontingentálásról és szállítási költségekről kezdtek tárgyalni, mindegyik fél átalakult üzleti érdekeit védő kereskedővé. Ugy olasz, mint osztrák részről kijelentik, hogy *Gömbös* a római tárgyalások alatt keményen, hevesen, mondhatni: nyakasan védte a magyar álláspontot. Magyarország az osztrák és olasz termelési ár feléért tudja szállítani a maga kifünő, acélos buzáját és ez ellen az olasz és osztrák érdekeltek berzenkedtek. *Gömbös*nek keményen kellett harcolnia és ez volt az a pillanat, amikor *Gömbös* élt a jogával, hogy az asztalra üssön. Másrészt azonban Magyarországon magas vámok védtek az ipari termelést és úgy tudom, — fejezi be a tudósító, — hogy a római konferencia ezen a kivételes helyzetben csorbát ütött. A magyar ipar főként az osztrák versenyt fogja megérezni.

Tardieu lapja a kisantant együttműködését sürgeti, nehogy Magyarország Németország karjába siessen.

Párizsból jelentik: Az a hír, hogy *Mussolini*, *Gömbös* és *Dollfuss* gazdasági megbeszéléseiket kiterjesztették a Duna-medence politikája felőli eszmecserére, Párizsban nem keltett meglepetést. A magyar helyzetre és Közép-Európa fontos szerepére tekintettel érthetően lenne, ha *Mussolini* politikai kérdésekben is megegyezést nem tudna találni, mikor Ausztria és Magyarország gazdasági helyzetére már egyidejűleg megoldást találnak.

A francia parlament vizsgáló bizottsága döntött:

A párizsi februári véres napok miatt a tüntetők a felelősek

— A Stavisky-ügyben belga miniszter is részes —

Párizsból jelentik: Ismeretes, hogy a parlament vizsgálóbizottságot küldött ki annak megállapítására, vajjon kit terhel a felelősség a február 6-iki utcai lázadások véres eredményei és halottjai miatt. Ez a parlamenti bizottság pénteken kimondotta, hogy az összetűzéseket a tüntetők idézték elő és a karhatalom csak önvédelemből használt fegyvert. Gépfegyverekből nem tüzeltek a tüntetőkre. Kimondotta a bizottság azt is, hogy a Daladier kormány nem lépte túl

Asszonyom!

Ne csempésszen többé

Molnár - Moser kölnivizet
Mert már itt is kapható!

Tardieu lapja, a *Liberté* szerint fontos érdek egy olyan megállapodás, hogy a kisantant is csatlakozzék *Mussolini* művéhez. Sem Olaszország, sem a kisantant nélkül nem lehet eredményes munkát végezni. A megállapodás a megegyezésben van és *Benes* jobban tette volna, ha egyhébb formában teszi azt a kijelentést, hogy csak akkor megy Rómába, ha *Mussolini* előzőleg lemond minden magyar revíziós törekvésről. *Mussolini*nek éppen Magyarország támogatja a legnagyobb nehézséget, azzal, hogy ragaszkodik a szerződések megváltoztatásához. A kisantanttal való együttműködést meg kell valósítani, nehogy Magyarország Németország karjába siessen; mert Berlin bár mikor kész Magyarországot pártfogolni.

Háromezer terítékes lakoma a Capitoliumon Gömbös és Dollfuss tiszteletére.

Rómából jelentik: *Mussolini* pénteken este a Capitoliumon vacsorát adott *Dollfuss*, *Gömbös* és a máltai lovagok tiszteletére. A vacsorán — amely háromezer terítékes volt — *Gömbös* Gyula tábornoki díszgyenruhában jelent meg és általános feltűnést keltett. *Dollfuss* kancellárt szintén nagy érdeklődéssel és szívélyességgel fogadták.

Május elsejéig meghosszabbítják a parlamenti ülészakot

Bucuresti. Saját tud. Kormánykörökből eredő értesülések szerint a kormány április 5-én túl is meghosszabbítja a parlamenti ülészakot. A törvényhozó testületek csak rövid husvéti szünetet tartanak, majd április 16-án ismét megkezdik a munkát és az ülészak csak május 1-én fejeződik be. A rendkívüli ülészak a költségvetés és más pénzügyi jellegű törvények megszavazására június 15-én fog kezdődni.

Bucuresti. Saját tud. A király tegnap audiencián fogadta *Tatarescu* miniszterelnököt, *Anghelescu* közoktatásügyi és *Slavescu* pénzügyminisztert.

Üdit, szépít, fiatalít a MÁRIA SZEPLŐKRÉM

A rossz időjárástól tönkretett arcbőrt 10—12 nap alatt teljesen rendbe hozza, a szeplőket, foltokat tökéletesen elmulasztja, az egészségügyi miniszterium által jóváhagyott, teljesen ártalmatlan **Mária szeplőkrém**, nappali és külön éjjeli használatra, egy tégely ára 40 lei.

Készíti:

Kovács Andor gyógyszerháza
Tárgu-Mures
Postai szétküldés utánvétellel.

Kapható minden gyógyszerháza, drogériában és illatszertárban.

Szeplőt, májfoltot két hét alatt elmulaszt, észrevétlenül hámlaszt a

Floreal 2-es számú krém!

1 tégely ára 40 lei.

Vezérképviselő: DROGERIA „CENTRALA, Oradea. Telefon 6-56.

Angelescu közoktatásügyi miniszter bánsági látogatása

Timisoara. Saját tud. Angelescu Constantin dr. közoktatásügyi miniszter, mint jelentettük, a Bánság metropolisában járt, hogy a háztartási iskola alapkövetelmét, végezze. Csütörtökön reggel érkezett meg, a pályaudvaron megjelentek a hatóságok vezetői, az egyházak képviselői, a pályaudvari épület előtt pedig a tanulóifjúság a tantestülettel. A miniszter rövid időre a prefekturára hajtott, majd kíséretével iskolalátogatásra indult.

...Angelescuval, a közoktatásügyi miniszterrel, a timisoarai iskolákban... A miniszter a legtöbb helyen, ahogy a tanterembe ért, kissé végignézett a tanulókon és máris rámutatott valakire, legtöbbször olyanra, aki valahol az első vagy a második padban volt:

— Ön!

És aztán maga adott rövid kérdéseket

Az iskolalátogatás a műgyetemen kezdődött, ahol a miniszter rövid ideig a kazánokról szóló előadást hallgatta meg s aztán a kereskedelmi iskola épületébe hajtott. Először az ottani polgári iskola néhány osztályába tért be

— Melyik Európa legnagyobb folyója? — kérdezte rögtön, ahogy belépett a 2-ik osztályba.

A gyerekek, akire rámutatott, hirtelen zavarában kibökte:

— Az Océán!

Derűtlenség.

A diák azonban hamar helyrehozta a dolgot s a többi kérdésre is megfelelt.

A miniszter a kereskedelmi iskolában először a német szekciójába lépett be.

— Történelmet tanítanak-e? — kérdezte — és jól beszélnek a diákok románul?

— Valamennyien tökéletesen bírják a románt, — felelte az igazgató.

— Hányan vannak ebben a szekciójában?

— Százhatvanan a román és hatvanan a német tagozatban.

— Es magyar szekció nincs már? — kérdezte Angelescu közoktatásügyi miniszter, — már egyetlenegy osztály sincs?

— Nincsen.

„Mi, mi... ti magyarok vagytok!”

A hosszú autósor a piarista főgimnáziumhoz ért. Elsőnek az épület földszintjén elhelyezett római katolikus főgimnáziumot — polgárit, — amely az egyetlen magyar tannyelvű fiúközépiskolája a városnak, vizitálta a miniszter. Vajda Ernő az új igazgató a 3-ik osztály ajtaját tárja fel. Eppen természetlan-óra volt.

— Milyen történelmet tanultok? Modernet?

— Da, da...

— A francia forradalom utáni időről... Ki volt a király a forradalom kitörésekor?

— Ludovic — mondja a megszólított fiú.

— Jó jó, de hányadik?... Kinek a fia volt Lajos? — következnek a kérdések. Majd más tárgyra tért át a miniszter:

— Maga ott mondja meg, mi az a mikroszkóp?

A fiú megmondja. A miniszter nincs elégedve, mert nem egészen jól fejezte ki magát a diák.

— Milyen román könyvet tanultok?

Közben Evutianu tankerületi főfelügyelő magyarázza több urnak, hogy hiszen az egész csak onnan van, hogy a szatárgyakat magyarul tanulják a diákok, hiszen magyar tannyelvű iskola. A miniszter pedig románul kért.

A 4-ik osztályban Traianról tesz fel kérdéseket a miniszter. Sarmisegetuzáról, Decébálról. A kis Szodnicsék-fiú szépen felel a kérdésekre.

— Milyen eredetűek vagyunk mi?

— Mi...

— Mi, má... — jegyzi meg a miniszter — mi románok! Jó, jó, de ti magyarok vagytok. Nohát?

— A románok római és dák eredetűek.

A miniszter barátságosan intett s máris a piarista főgimnázium osztályaihoz indult. Kovács Béla igazgatóhelyettes kalauzolja, Tóth P. Lajos igazgató Pompilio Pirrotti piarista szenttéavatási ünnepére Rómába utazott. 5-ik osztály.

— Nagy román író emlitsen.

— Vasile Alexandri.

És Galambos György diák a miniszter felszólítására jellemzi a műveit. Wingron Károly pedig a történelmi kérdésekre özönre felel, azonnal. Okorról, fáraókról, asszirokról esik a szó. A miniszter különös szeretettel a történelemből ad kérdéseket. Meg van elégedve. 4-ik osztály. Jarosievitz tanár, francia óra. Gredináriu kulturtanácsnok fiát, Kovács Jánost, Lupan Szabint felelteti. A fiúk francia szöveget olvasnak, majd románra fordítanak belőle.

— Trés bien! Forte bine!

Az 1. osztályba ér.

— Csak románul folyik a tanítás?

— Igen, — válaszol a tankerületi főfelügyelő.

— Semmit sem tanítanak magyarul?

— Csak a magyart.

— Hogy hívják? — mutat erre a miniszter az egyik fiúra.

— Heim Adalbertnek.

— Hát maga mit írt, milyen nyelven? — és kézbeveszi az egyik diák irkáját.

— Románul... hát ez itt?

— Ez olasz.

— Maga olasz?

— Nem, ez zene...

A miniszter igen jókedvű s igen meg van

elégedve. Feltűnően jól és folyékonyan beszélnek románul. Magához is szólítja Cutean tanárt.

— Igen jó minden, diákok s a tanár!

S evvel az elismeréssel távozott a piaristáktól.

Angelescu továbbra is meg van elégedve.

Mardan dohánygyári igazgató kérelmére a gyárban levő nevelőintézeteket tekintette meg ezután, így elmaradt az iskolánövérkek vezette iskolák tervbeviteli vizitálása. A dohánygyárban előbb a bölesödöt, a napközi otthont, majd az óvodát látogatta meg. Egy kisleánynak minyárt szavalni kellett. Az óvoda tannyelve a román. Az intézményekben csak a gyár alkalmazottainak gyermekeivel foglalkoznak. A kisleány általános tetszésre szavalt el egy hosszú román költeményt.

— Hogy hívják?

— Engem Lengyel Idának hívnak.

A miniszter nagyon meg volt lepve. Sorba kérdezte a többiek neveit is. Kifogástalan románsággal válaszoltak mind.

— Engem Heck Nicolaenak hívnak.

— Hogy beszél sz otthon az édesanyáddal?

— Románul.

— Ugy!

— Engem Friedrichnek hívnak.

— Te Friedrich, gyere ide, szavalj valamit.

Ez is sikerült.

S a miniszter az iskolaplóba rögtön be is írta a maga elismerését. És hogy ezek az intézmények az államnak becsületére válnak. És megtekintette az elemi iskolát is. Ott is meggyőződhetett róla, hogy a felszólított magyar fiú kitűnően olvasott és szavalt, románul. Távozáskor gratulált is a miniszter a gyár igazgatójának.

Meg volt aztán elégedve a Vörösmartyutcai állami elemi iskolában és óvodában is ahol az összevont 5—7-ik osztály, román osztály, magyar és német leányokból áll s ahol az alsóbb osztályokban — a német és a magyar szekciókban — mind jól megfeleltek a lányok a román kérdésekre. És énekeltek is. Végül az állami óvodába tért be, amely román tannyelvű. Hubbauer Magdolna óvónő egy leánykát meg egy fiúcskát szólított a terem közepére. Findling Hildegárdot és Janovics Ferencet. A fiú a szekrényhez szaladt és nemzetiszín zászlócskával tért vissza. S egy hazafias költeményt szavaltak ketten, majd az egész osztály énekelt. A miniszter meglepedését be is írta az iskola naplójába. A haladást a románban mutatja az, hogy 74 gyerek van az óvodába beírva, ezek közül mindössze három a román. És mégis valamennyien jól bírják a nyelvet.

PHÖNIX

Életbiztosító Társaság

Központi igazgatóság: WIEN

Alapítatott 1882. évben.

Teljesen befizetett alaptőke 4,000.000 osztr. schilling

Engedélyezve Romániában 1929. január 14-én. Bejegyezve a Bukaresti Kereskedelmi és Iparkamaránál 689—Soc. 1951. sz. alatt.

Romániai igazgatóság: București, Piața C. A. Rosetti 4
Erdélyrészi „ Cluj, str. N. Iorga 16.

A társaság működési területe: Ausztria, Belgium, Bulgária, Csehszlovákia, Egyiptom, Franciaország, Görögország, Hollandia, Jugoszlávia, Lengyelország, Magyarország, Németország, Olaszország, Palesztina, Románia, Spanyolország, Tunisz, Törökország.

Gyermek-, járadék- és nyugdíjbiztosítás.

A legszebb ajándék a

PHÖNIX-KÖTVÉNY

Mert ezzel

gondoskodik saját magáról, feleségéről és gyermekeiről, pénzét a legnagyobb biztonsággal, gyümölcsötözten helyezi el és a jövő gondjaitól megszabadult munkáerejét jobban használhatja.

HIREK

Központi szerkesztőség és kiadóhivatal
Oradea, Str. Regele Carol II 8.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037
Telefon: 27.

Felölteszerkesztő: **Perédi György**

Cluj-i szerkesztő: **dr. Sulyok István**
Cluj, Piața Unirii 13. — Telefon 802.

Kéziratokat nem örvünk meg és nem adunk vissza

Halálozás. Mint igaz részvétellel értesülünk, Timișoara-n a Miasszonyunkról nevezett iskola-nővérek szanatoriumában meghalt Kasza Mária Floriána gazdasági nővér 67 éves korában.

Olaszok áldozatkészsége a katolikus egyetemért. Vatikánvárosból jelentik: P. Gemelli, a milánói egyetem rektora a napokban terjesztette elő a Szentatyának az 1933. évi egyetemi vasárnap gyűjtésének eredményét. Eszerint az olasz katolikusok 1933-ban hárommillió egyszázharmincezer lírát adtak össze az egyetem fenntartására.

Papszentelések. Timișoara. Saját tud. Pacha Agoston dr. megyéspüspök Hampel Károly végzett teológust április 2-án szentelti pappá Pergulgermanban, a szentelendő születése helyén. Április 8-án a timișoara-i származású Szundhausen Józsefet és Janisch Dezsőt szentelti pappá a püspök az itteni erzsébetvárosi plébániatemplomban. Április 15-én Haubenreich József veszi fel az egyházi rend szentségét Grabaton, ahol bátyja plébános.

A jövő héten fizetik az állami nyugdíjakat Oradeán. A minisztérium kiutalta az oradeai és bihormegyei nyugdíjasok márciusi járandóságát. A nyugdíjakat a következő sorrendben fizetik: Március 20-án: katonai nyugdíjak, március 21-én: polgári nyugdíjak 2000 leig, március 22-én: polgári nyugdíjak 4000 leig, március 23-án: polgári nyugdíjak 10000 leig.

* Floreal krém üdit, szépít, fiatalít!

Hétfőn kezdődik és hetekig fog tartani a vasgárdisták pöre. București Saját tud. A vasgárda perének hétfőn reggel kezdődő tárgyalásán a csütörtökön fogatosított letartóztatások következtében, mind az 52 vádlott jelen lesz. A vád 33 tanút sorakoztatott fel, míg a védelem 670 tanút jelentett be. A vádlottak védelmét 63 ügyvéd látja el. Ezek szerint a per előreláthatólag hetekig fog tartani.

Kézimunkakiállítás a Marianumban. Kézimunkakiállítás lesz Clujon a Marianumban április 3-9-ig. Mit dolgoznak a mai nők címen. A Cluj-i uriaszonyok szívesen adják erre a célra úgy a népies, mint a legmodernebb kézimunkákat, hogy a nagyszerű terv minél tökéletesebben megvalósulhasson. A kiállítás célja, hogy a társadalom női tagjai, egymástól tanulva, a jövőben minél szebb, izlősebb és praktikusabb kézimunkákat készíthessenek. A legkézesebb kézimunkák külön nyereményekben részesülnek. Az érdekesnek ígérkező kiállítás rendezését a Cluj-i Helyi Kongregáció vállalta. A beléptidíjat — amely jótékony célokat szolgál — minimálisra szabjuk, hogy a kiállítást minden érdeklődő megtekinthesse.

Zárlati zárlat. Párizs 20.38, London 15.77, New York 39.87, Brüsszel 72.20, Milánó 26.52 fél, Madrid 42.20, Amszterdam 208.50, Berlin 122.85, Bécs 73.10 (58.65), Prága 12.85, Varsó 58.32 fél, Bolgrád 700, București 305.

Sevillában ezidén megtartják a kereszties körmeneteket. Sevillából jelentik: A kormányzó felhívást intézett a lakossághoz, amelyben a tradicionális keresztthordozó körmenetek megtartására kéri a népet. Kiáltványában az esetleges tüntetések és rendezavarások legszigorúbb megtiltását helyezi kilátásba, mivel a város érdeke, hogy a kegyeletes nagyheti körmenetek ezután is fennmaradjanak.

Nem lehet lefoglalni az adós rádióját Németországban. Berlinből jelentik: Érdekes jogerős ítéletet és egyben elvi jelentőségű döntést hozott most a frankfurti országos törvényszék, amely kimondta, hogy adós rádióját nem lehet lefoglalni, mivel ma már a rádió a mindennapi életszükségletéhez tartozik és nélkülözhetetlen. Eddig az el nem árverezhető tárgyak közé csupán az ágy, a szekrény és a szék tartozott, de most már belépett ezek sorába, a frankfurti törvényszék ítélete szerint, a rádió is.

* Floreal krém hét nap alatt széppé varázsol!

Névnapi összeveszésből irredenta vádaskodás. Timișoara. Saját tud. Dorogi Gáspár valcani gazdálkodót valami névnapi mulatságon egy Enea nevű gazdálkodó megsértette, majd megfenyegette: „Beszélünk mi még másként is!” Három nap mulva Vicu Marin csendőrmester jelent meg Doroginál házkutatást tartani, mivel — amint most a hadbírószágon előadta — valaki besugta neki, hogy Dorogi veszélyes irredenta összeesküvés vezetője és „be akarja hívni a magyar csapatokat” a határmenti Valcanra. A házkutatás alkalmával vadászfegyvert találtak, amelyre nézve Dorogi kijelentette, hogy szőlősgazda léteére szüksége volt reá, különben csak beadta a fegyvertartási engedély iránti kérelmét. A hadbírószágon tiltott fegyvertartásért húsz ezer lei pénzbírságra ítélte.

Az osztálysorsjáték nyertesel. Az Iliescu Bank (Oradea) közli: Az állami osztálysorsjáték 5-ik osztályának huzási eredményei 1934 március 16-án, a 14-ik huzási napon: 500.000 leit nyert az 53391 számú sorsjegy, 200.000 leit nyert a 34342 szám, 100.000 leit a 37541 szám, 70.000 leit a 3102 szám, 20.000 leit a 14117, 24735 és 70335 számok és még 1618 nyeremény 15.000 lei és 5.500 lei között. Össznyeremény 30200. Kisorsolva 22750. Kisorsolódó még 7450 nyeremény és az 5.000.000 leies jutalom vagy 5 jutalom a 1.000.000 lei. A huzás március hó 26-ig tart.

* **Életmódunk** még mindig nem alkalmazkodik a nagyvárosi élethez. Az emberi szervezet nem képes a mérges gázokat és szénert, amik a nagyvárosban minden oldalról előtűdülnek, úgy feldolgozni, hogy azok teljesen ártalmatlanok legyenek. Különösen koros embereknél ezen idegen mérges elemek a szervezetbe kerülnek és érelmeszesedést okoznak, amelynek következményei életveszélyesek. Az emberi szervezet reorganizálására az egyetlen eszköz az **Urodonál** vértisztítószer marad. Az **Urodonál** által öregkora minden kellemtől mentes lesz.

BIRALAT. — Nem rossz a új darabod. Csak a végén a főhősnek nem megmérgeznie kellene magát, hanem főbelőnie.

— Miért?

— Hogy a nézők felébredjenek.

Becsületes álláspont

A Haggibor zsidó sportegyesület. A Makabi a zsidó sportegyesületek szövetsége.

„A mi elvi álláspontunk az — mondta a Haggibor egyik vezetője a Makabi-ról — hogy a Makabi szervezethez tartozó zsidó sportegyesületekben kizárólag csak zsidó sportolók szerepelhetnek. Teljesen ellentétben áll a Makabi célkitűzéseivel a vegyes rendszer, amely csak megalkuvást és muló jellegű sikereket eredményezhet, de nem szolgálja a zsidó sport céljait... Azzal az elvi kívánságunkkal, hogy a zsidó sportegyesületekben csak zsidók legyenek, kapcsolatban áll az a törekvésünk, hogy a zsidó sportolókat hozzuk be a zsidó sportklubokba. A Haggibornak Clujon ez már 90 százalékban sikerült...”

Becsületes álláspont ez, amely előtt tisztelettel megállhatunk. Megállhatunk és elmerenghetünk. Elmerenghetünk azon, hogy miért vallhatja mindenki magának ezt a becsületes álláspontot nyíltan és minden baj nélkül — csak éppen a magyarok nem? Egészen közönséges jelenség ez.

Honnan van az, hogy itt Erdélyben mindenki természetesnek tartja, ha a román, a szász, a zsidó a maga útján akar haladni egyedül; mihelyt azonban ilyen óhajt a magyar hallat, ez mingyárt emberevő barbarizmus a középkori antiszemitizmus, a románokkal kapcsolatosan pedig államellenes magatartás?

Minden ironia nélkül: nem értjük ezt a sajátságos közvéleményt. Furcsa elfogultságok teszik itt zavarossá a tiszta látást s teszik rejtélyessé azt is, ami egyszerű lehetne. Erdemes volna díjat tűzni ennek a rejtélynek lélektani kibontására. (Skin.)

Megszűni a devizarezsim központosítása. București. Saját tud. Péntek reggel lépett életbe az új devizarezsim, amely a devizakereskedelem központosítását megszünteti.

KERESZTREJTVE NY rovatunk, a rovatvezető Csűrös Emilia betegsége miatt erről a hétről elmaradt, de a jövő vasárnap, a megfejtők névsorával együtt közölni fogjuk.

Dr Kövér Gusztávval szemben a királyi tábla megerősítette a belügyminiszter kiutasító rendeletét. Dr Kövér Gusztáv oradeai mérnök, akinek állampolgárságát a belügyminisztérium megsemmisítette és kiutasította az ország területéről, amint megirtuk, közigazgatási perrel támadta meg a miniszter rendeletét. Az oradeai ítélőtábla kétnapi tárgyalás után szombaton elutasította Kövér keresetét azzal az indoklással, hogy a háború után magyar állampolgárságát, két ízben is fenntartotta és többször magyar utlevéllel jött át Romániába. Az állam képviselője megnyugodott és Kövér ügyvédje, dr Kovács Arpád fellebbezést jelentett be. A döntést a bíróság Genfben fogja kikézesíteni dr Kövér Gusztávnak, aki ott egy franciányelvű szemlét ad ki.

* **Szél és hideg** bőrért érdessé teszi, Floreal tubusos krém használata három nap alatt borsosimává teszi.

A szakácsnő álompórt kevert a család ételére, hogy kirabolhassa. Aradról jelentik: Mandel Péter fakereskedő pénteken délelőtt elutazott és a lakásán maradt felesége, fiatal leánya s egy Kis Erzsébet nevű szakácsnője, aki két hónapja áll szolgálatukban. Mandelnél vacsora közben érthetetlen álomosság vett erőt, hasonlóló panaszokodott a leánya is. Ezért évés után lefektették s nyomban mélyen elaludtak. Reggel későn ébredtek és lakásukat teljesen felforgatva találtak. Száz ezer lei értékű ékszert, ruhaneműt s egyéb holmikat vittek el a lakásból. A házbeliek közül többen látták, hogy a szakácsnő éjjeltájban egy férfivel, aki állandóan udvarolt neki, eltávozott. A detektívek a férfi lakását Bozsák községben megtalálták, de lakója a szakácsnővel együtt eltűnt.

A tengeren letartóztatták a család Insul bankárt. Londonból jelentik: A Neoklis gőzösen szökésben lévő Insul bankárt, aki százmillios bukás után megszökött és Görögországban telepedett le, Kesser egyiptomi kikötő előtt az üldöző görög torpedóromboló utolérte és átadta a görög kormány parancsát a visszatérésre. Insul bankárt visszatérése után kiadják Amerikának. Torontói jelentés szerint Insul fivérét, akit szintén milliók csalásokért koroztek, már kiadták Amerikának.

Minden katolikusnak meg kell ismerkednie szent hite szavainak értelmével! Még ma rendeljük meg a KATOLIKUS LEXIKONT!

ERZSÉBET KIRÁLYNÉ SZÁLLÓ

Budapest IV. Egyetem-utca 5. (A Belváros központjában).

100 modern, kényelmes szoba. Lifték. Hideg-meleg tolvóviz. Központi fűtés. Az étterem és kávéházban minden este szalonzene. Az Erzsébet-pincében egypincér rendszer. — Menü: 1.60 P.

S Z A B Ó I M R E

tulajdonos

HEYMAN SZINKÖR JOSEF SCHMIDT DALOL A VAGY

(Ifjuság! Tied az élet...)
3-kor olcsó helyátrak! Vasárnap d. e. kettős nagy matiné!
Elővételi pénztár.

• Ismeri Ön a Togal-t. A Togal-tabletták azonnal ható szer reumánál, köszvényénél és ülőidegszábnál (Isiasz), valamint ideg- és fejfájásnál. E szer rendkívül szerencsés összetételénél fogva és azon kitűnő eredmények alapján, amelyet a Togal-lal kiváló orvosok, számos klinika és kórház, közel húsz év leforgása alatt elérték, általános elismerésre talált. A Togal a beteg anyagokat természetes uton távolítja el a testből és nagy mértékben baktériumölő hatású is. Minden gyógyszerárban kapható.

Lugojon félbeszakították a színházi előadást és a rendőrség elkobozta az egyenruhákat. Timișoara. Saját tud. Nagy feltűnést keltett Lugojon, hogy az ottani hatóságok betiltották a Piros bugyelárist, sőt a betiltás előadás közben történt: a rendőrség részéről kiküldött közeg megjelent a színpadon s nem engedte meg a játék folytatását. A Piros bugyelárist műkedvelők hozták színre. A Lugoji Magyar Dal- és Zeneegylet csütörtök estére hirdette az előadást, amelyre a színházat szerezte meg. Nagyszámu közönség előtt az előadást csakhamar félbe kellett szakítani. Alighogy a függöny felgördült s a színpadon egyenruhák tűntek fel, a kiküldött rendőri közeg a színpadra sietett és közölte Arató Andor karmesterrel, aki a darab rendezését látta el, hogy az előadást azonnal be kell szüntetni. Ami meg is történt. A rendőrség az eljárást azal indokolta, hogy meg nem engedett egyenruhát látott a színpadon. Állítása szerint magyar huszáruniformist. A rendőrség különben el is kobozta az egyenruhákat. Lugoji jelentés szerint a Dal- és Zeneegylet tagjai arra hivatkoztak, hogy olyan egyenruhákban léptek fel a tagjai, amelyek nem eshetnek kifogás alá, miután ezeket az Iház—Fekete-szintársulat is használta. Állítólag az állítólagos magyar uniformisokat az egyesület a szintársulattól kölcsönözte, más verzió szerint azonban a társulat ezeket nem használta. Mindenesetre hamarosan tisztázódni fog a dolog.

Gyászbélyeg az elhunyt Albert belga király emlékezetére.

Feketegáz Diclosanmartinban. Saj. tud. A gázszerek az utóbbi időben több gázlopást fedeztek fel a városban. Egyesek az óra előtt iktattak be egy csövet, mások a padlásról, vagy a külső vezetékből vitték be a lakásba a fekete gázt. A zúgfogyasztók közt olyanok is vannak, akiket nem a szegénység vitt rá a gázlopásra, hiszen könnyen megfizethették volna az elhasznált gázt, hanem ilymódon igyekeztek megkárosítani, helyesebben jövedelmét csökkenteni az áraiban nem szegénylős gázlártságot. A társaság egyébként folytatja az ellenőrzővizsgálatokat, mert úgy látszik, kifizetődik az a kis utánajárás, amit a fekete-gázosok felkutatása szükségessé tesz.

MARCIUS

— Halott királyi éneke dicsérete —

Eresz-szelen már jégcsapok csepegnek,
a hóld zöngve, csobbanón csurog.
A föld hátáról pattan a burok,
sok ódon ablak tárul a szeleknek.

A nap egy rozszant ablakon benéz.
Sugarat önt be langyosan zuhogva
dohos, homályos és hideg zugokba.
Meleg nyálábjá sárga, mint a méz.

Bent holt királyi lány fekszik. Arca: bájos.
halk emlék, régl, sápadt, méla vád...
Bomló szívének illata halálos.

Míg ajkaszélén fény sáv surran át,
a friss tavasz szél körötte szálldos
s lengeti hosszú, szöke, dús haját.

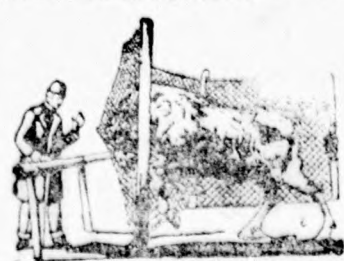
DSIDA JENŐ.

MINDENFELE EGYHÁZI SZEREK ÉS TÁRGYAK,

u. m. rózsafüzérek, szenteltvíztartók (templomi és házi), örökmécsék minden nagyságban, érmek, különféle keresztek, szentképek, szobrok, harangok, 1-2-3-4 águ oltárcsengők, papi-övek, füstölők, áldozó-tányérok, sir-örökmécsék, kelyhek, patenák, ampolnák, áldozó kés és kanalak, ciboriumok, birétek, gallérok, csillárok egyházi-ruhák, lobogók, stb., nagyban és kicsiben kaphatók Romániában, A. ANGA, egyházi-szerek kereskedésében, Cluj, Str. Regina Mária No. 43. Kérje a legújabb árjegyzékét!

Az árlejtések tartásának új módszere. A belügyminisztérium rendeletét intézett a közintézményekhez, amelyben utasítja azokat, hogy az árlejtéseknél tartsák magukat szigorúan az árlejtési szabályokhoz és kérjék be az ajánlattevők bonítására vonatkozó információkat és az ajánlatok felbontása alkalmából hirdessék ki az ideiglenes döntést.

Szélhámosság a részvétellel. Tg.-Săuceșc. Saj. tud. A kis székelyváros tanterületét egy 21 év körüli román fiatalember járta végig s anyja haláláról értesítő táviratot, majd az állami főgimnázium ajánlólevelét mutatva fel, anyagi segítséget kért, hogy Bessarabiába utazhasson. A részvét következtében egymásután adakoztak a tanítók, tanárok, míg végre az egyik állami iskolai tanár gyanút fogott és utánajárt a dolognak. A fiu akkor már a primárián koldult és ott az iparostanonc iskolától szóló ajánló levelet mutatott fel. Eppen kiakartak utalni neki pár száz leit, amikor kiszült a szélhámossága és rendőrkézre került. A hamis ajánló leveleken kívül semmi igazoló irat nem volt nála s vallatás közben Reliceanu Ilie nevet diktált be. A táviratot ő maga adta fel Brașovban, majd jelentkezett az átvételre. Mivel valószínű, hogy hasonló szélhámosságokat az ország más vidékein is elkövetett, a nyomozást kiterjesztették. A Székelyföldön már éppen ideje volna szétűtni a különböző viz, tűz, stb. károsultak között, akik valósággal előzönlük a falvakat, városokat.

Nagy készletek. Árjegyzék ingyen és bérmentve. Detail eladás is, legolcsóbb gyári árban.

Sodronykerítések számtalan előnyüknél fogva pótolhatatlanok
Tüskés-sodrony védi a kerítésen való át-mászást.

Legelőnyösebb beszerzési forrás:

Bozsák Mihály sodronyszövet-, kerítésfonat- és malomszita-szövetgyár
Oradea, Dimitrie Cantemir utca 57. sz. :: Telefon: 110.

• Elrontott gyomor, bélzavarok, émelygés, kellemetlen szájíz, homlokfájás, láz, székszorulás, hányás vagy hasmenés eseteinél már egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz gyorsan, biztosan és kellemesen hat. A gyakorlati orvostudomány igazolja, hogy a Ferenc József víz használata a sok évés és ivás káros következményeinél igazi jótéteménynek bizonyul. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Érdekes előadás a szociális fizikáról

Dr Küttel Lajos torockói orvos, ismert tudós, az EME népszerű előadássorozatában rendkívül tanulságos előadást tartott e hó 14-én „A szociális fizikától az örökbirtokig” cím alatt.

Az előadás, amely a legaktuálisabb társadalmi kérdéseket tudományos alapon tárgyalta, igen nagy közönséget vonzott az unitárius kollégium nagytermébe, amely feszült érdeklődéssel kísérte a vetített képekkel illusztrált fejtegetést.

A nagyérdemű előadást az alábbiakban ismertetjük.

Szociális fizikának nevezzük a természet-tudományok alkalmazását a szociális kérdés megoldására. Ezt a módszert először Rudolf Lämmel 1925-ben megjelent könyvében alkalmazta.

A szociális fizika először statisztikai megállapításokkal foglalkozik. Megállapítja a földön levő nyersanyag és energiakészletet, valamint az emberiség rendelkezésére álló területet. Azután megállapítja, hogy az egyes embernek mindebből mennyihez van joga. A szociális fizikában a javaknak az egyes embert megillető részét kefélőnek nevezik. Minden szükségletet a terület és energiakéféliára lehet visszavezetni. Minden egyes embernek a területszüksége, vagyis területkeféliája 30.000 m², míg energiakéféliája 2 kilowatt.

A jelenleg élő 2 milliárd ember részére van elég terület. Sokkal rosszabbak a viszonyok az energiakéféliát illetőleg. A szükséges 2 kilowatt helyett csak 0.078 jut minden emberre. Itt nagy tere nyílik a technikusok tevékenységének a természeti erő, mint a szén, vízierő, szél, napsugárzás, föld melege, árapály és az anyagerő kihasználását illetőleg.

A szociális fizika célja az emberek felszabadítása a nehéz testi munka alól, vagyis hogy minden nehéz munkát gépek végezzenek.

Az ember a testi munkát illetőleg nem is tud a géppel versenyezni. Egy ember napi hasznos testi munkája 100.000 mkg. Ezt elvégzi 350 gr. kőszén 25 bani értékben.

Ebből következik, hogy a munkabérek nem lehet a végzett testi munka arányában fizetni. A munkabérek az emberi szolidaritás alapján, vagyis erkölcsi köteleményeknek megfelelően kell megállapítani.

Ez a felfogás mindenütt utat tör magának. Különösen láthatjuk ezt a „Carte del Lavoro”, a „Gesetz zur Ordnung der Nationalen Arbeit” és Roosevelt elnök legújabb rendeleteinek a szellemében.

A gyári munka minden szabályozás dacára pusztító hatással van a munkásra és családjára. Ezért úgy Olaszországban, mint Németországban a mezőgazdasági lakosságot, mint az állam legegészségesebb osztályát, külön törvények védik. Megemlítésre méltók ezen a téren Mussolini ruralizációs és bonifikációs törvényei, valamint a német örökbirtok-törvény.

A vagon tetején...

Irtai: ZAYMUS GYULA

A végtelen orosz pusztaságon lassan, dohogón haladt a vonat. Kopott, piszkos kocsi, zsúfolt tömeg, amely nagyjából katonákból áll.

Az előbbi állomáson, katonák, csekisták szálltak fel és a parasztok egyrészt kikergették a vagonokból. Káromkodtak, síránkoztak, puskatusok dolgoztak. Akikben volt bátorság, feimásztak a kocsi tetejére s ott foglaltak helyet. Metsző, hideg szél fúj, de valahogy még jobb volt, mint lent a bűzben, gőzben. Egy hatalmas mongolképű G. P. U. ember is felment. Az ő méreteinek és tüdejének kicsi volt a vagon. Egyenesen szétterpesztett lábakkal állt és szembenézett a füsttel, széllel.

Hátan voltak a tetőn, a mongol óriáson kívül. Egy kosaras kofa, két ványadt leány, egy suhanc és két férfi, akik valamikor jobb napokat láthattak.

Rongyaikba bürkolva ültek, olyan messze egymástól, amennyire csak a szűk hely megengedte.

A kofa keresgélte a zsebében, még az alsó-moknyáját is kikutatta, de amit keresett, nem találta meg. Mindig idegesebb lett, végül kifakadt:

— Ó, kazáni szent szűz! Valaki ellopta a tiz rubelemet. Salátát adtam el a piacon, a pénzt idetettem ebbe a zsebembe s kilopta valaki...

Kétségbeesve néz körül, aztán a suhancra mutat, aki a tető végén ül.

— Ott ni, az volt előbb mellettem, az a esirkefogó. Biztosan ő lopta el.

A fiú méltatlankodva ugrik fel s az asszonyrak ront.

— Mész innen, te, te... — sivít az asszony. — Elloptad a pénzem s most még bántani mersz?

A suhancnak nem volt ideje megütni az asszonyt, a mongolképű két lépéssel közöttük termett.

— A tolvajokkal én el tudok bántani — jentli ki és nevet — ebben nagy jártasságra tettem szert... Gyere csak ide!

A suhanc pillanat alatt elfehéredik. A mongolképű egy dsiu-dzsiu fogással elkapja, balkezét a gégejére nyomja és jobbkezevel megához szorítja a szerencsétlent. Aztán egy roppanással ketté tör a derekát. A suhanc ordít egyet és a következő pillanatban élettelenül zuhan le a kocsi tetejéről.

A kofa rémülten nézi és elhallgat. Mindenki hallgat. Csak a varjak krákognak a fejük felett. A mongolképű meg úgy áll, mint-ha misem történt volna.

A kofa tovább keresgél s a vonat szuszogva halad.

Jó ideig mindnyájan hallgatnak. Aztán újra a kofa szólal meg:

— Ó, Istenem, megvan a tiz rubelem, itt volt a zsebkendőmbe kötve.

A többiek még fel sem szisszennek, bárgyún, egykedvűen hallgatnak. A mongolképű nevet fel egyedül.

— Ugy, anyókám, tehát meg van. Most hát te is utána mehatsz s megmondhatod neki, hogy nem ő volt a tolvaj...

Az asszony felsikít s leakar ugrani a vonatról, de a mongolképű elkapja. Balkezét a gégejére teszi, jobbal átöleli... s a vonat utána dohogva, prüszkölve halad tovább.

Már csak négyen vannak a kocsi tetején a mongolon kívül.

Az meg újra terpeszállásba helyezkedik s mintha misem történt volna, szembenéz a metsző, hideg széllel. Gőg, kegyetlenség ül az arcán s erejének teljes tudata.

Egyszer azonban a szeméhez kap s ordítani kezd. Tüzes pernye repült a szemébe.

Templomi viaszgyertyák

a husvéti ünnepekre **Pongrácz István** utódánál Oradea, Strada Afexandrii 52. sz., jutányos árban beszerezhetők.

FIATAL ÉS MINDIG ÖRÜL AZ ÉLETNEK

Testi bántalmak sohasem kedvtelenítik. Önnek is elárulja kis titkát: Pyramidon az állandó kísérője! Fejfájás és menstvári bántalmak ellen nem létezik jobb. De a Bayer-kereszttel ellátott eredeti Pyramidon kell hogy legyen.

Pyramidon

Nagy fájdalom lehet, mert szinte ugrál kínjában.

Es ekkor a két férfi közül az egyik hozzá lép és szól:

— Tovariss, én kiveszem a szemedből a pernyét.

A mongolképű lehajol hozzá s vörös szemét eléje tartja:

— Vedd ki, mert megvakulok.

A férfi közel hajol hozzá, mocskos kezé-

vel felemeli a szemhéjját, aztán egy erős késsel beléméjeszti körmét a szemébe.

A mongolképű felordít, hátradől s a következő pillanatban zsák módjára hull le a kocsiról.

A vonat ezalatt tovább halad, a varjak elmaradtak s a két leány mosolyog.

Aztán összébb húzódnak.

Nem szólnak egymáshoz, de valahogy úgy érzik, hogy egyet gondolnak...

Végh ruhafestőgyár, Oradea legjobb munkájával vezet.

A Gettóból jött pápa

— Gertrud le Fort regénye —

Meglepően érdekes, hogy az író Gertrud le Fort — aki eddig megjelent néhány könyvével a legnagyobb katolikus írók közé emelkedett — a középkeletre e monumentális megfigyelésében, kitűnő szemmel egy-egy pillanatra meglátja és meglátatja a faszizmus köztársasági erét is, sőt a regény fiatal bárónak mozgalmában — germán verű arisztokraták — a vér és faj prototípusa mihosztát is fel lehet ismerni. — Lapunk legközelebbi számában egyébként egy költői szép részletet is fogunk közölni a regényből. (A Szerk.)

Gertrud le Fort arról a XI. századbéli római Gettóról ír, amely sárga, alacsony házával, szűk, sötét sikátorokkal odatapad a Tiberis mindkét partjához, a folyó szöke, iszapos vizét átszelő Pons Judeorum táján. Régi-régi lakosai ezek a zsidók Rómának, asszonyaik és férfiak sötét szemükben és hajukban az örökké idegen faj ismertető jegeit hordozzák. Megszámlálhatatlan évek messzeségeiből jönnek, amelyeknek kezdete talán a berzszábiai sivatag arany homokszemeinek homályos eredetűg nyúlik vissza. „De a gettóbéli zsidók közül nem volt egy sem, — írja Le Fort — aki a saját földjére mehetett volna ki Róma valamelyik kapuja elé s a gabona, amely kamrájukban volt, pénzért vett gabona volt, pincéik bora pénzért vett bor, s ifjú lányaik hajában viruló virágok pénzért vett virágok. Csak a zacskóikban ragyogó hideg pénz volt a saját pénzük...” S e zacskókból kiapadhatatlanul ómló ragyogó aranyhalmazból épül az a híd, amely a tiberisparti kis zsidónegyedből fölvezet a pápai trón magasságába, ahol a kikeresztelkedett Pierleone nemzetsége egy tagját, II. Anaklét néven ellenpápává koronázták. S a Gettó körül ott emelkedik az egykori Róma. Földjében megsemmisült nemzetek megszámlálhatatlan légiói nyugosznak, területén a normannok tűzvésze óta a füsttől megbarnult romoknak végtelen sora borul s összeroppant pogány márványfalak ledől, vakított fehér oszlop-törödékeivel. Körülöttük komoran merednek égnek a szigorúan zárt, elsáncolt őrtornyok, a római grófok s bárók súlyos harcokra berendezett erődítményei és várjai. S elszórtan mindenfelé bazilikák súlyos tömbje váltakoznak kolostor-templomok karcsú, keskenyvonallú tornyaival. Mindezek fölül a középkor misztikus atmoszférája nehezedik, a szavak, amelyek itt elhangzanak, népek sorsát eldöntő ítéletekké nehezülnek, a keskeny ívelt ablakok rostélyain vérpára szüremlik ki és elkeveredik a tönjén kékesen suhanó felhővel. Az alacsony, boltozatos várfalak durva vakolatai állandó összeesküvések suttogásait, láncsörgést, átkok és áldások szavait verik vissza. A levegő feszültséggel teljes: az Invesztitura harcok szörnyű ideje ez.

Erre a mélységesen sötét és zűrzavaros korra, amelyben Szent Péter hajója a megkínzott és újra keresztre feszített Krisztus megszárgatott testével az emberi gonoszságok s bűnök tömkelege közt himbálódik, — világít rá Le Fort zseniális művészetével. Elsárgult, aszott pergamentek meghalványult adatait gyűjti össze, azután a nép ajkán szájról-szájra járó, még ma is élő, itt-ott elszórt legendákat s Róma romhalmazának törmelékeire az idő által láthatatlanul odavésztett följegyzéseit. Mindezekből az ő különös, egyéni s töredezett elbeszélő formájában forrasztja össze monumentális egységgé a Pierleoniak legendás történetét.

Még Petrus Leonis atyjának, Baruch Leonisnak atyja Kánoch ben Ezra volt az, aki váratlanul megkeresztelkedett. Abban az időben nagy földrengés pusztította Rómát s a köznépet erőszakosan fordult a zsidók ellen, mert azt hitték, hogy „titkos tudományuk földalatti erőket indított meg, hogy elpusztítsa a várost, amely eltiporja Jeruzsálemet”. A nép — mint 600 évvel ezelőtt, midőn a pestis dühe sanvargatta, — most is 3 napos körmenetben hordozta körül Krisztus képét. De midőn a kö-

nyörgő menet, sikátorokon és a város terein áthaladva a Tiberis fehér kőhidjához, a Pons Senatorumhoz ért, újra megrendült s míg egy részük babonás félelemmel hullt térdre és imádkozott, másrésztük kitörő dühvel fordult a közeli zsidónegyed lakói felé. Ekkor történt, hogy Kánoch ben Ezra a dühöngő nép kezei közül megszárgatott ruhával, véres tagokkal menekülve a körmenet sorai közé sodródott, s odaomlott a Szentatya lábai elé. A nép „Szent-ségtörést” kiabált, a pápa hátralepett, de a zsidó térdein utánavonszolta magát. A feldühödött nép, mint sötét bástya állotta körül őket, készen arra, hogy akár a pápát is megtámadja, ha nem adja kezükbe a veszedelem földézőjét. S a feszült csendben az ősz zsidó felemelte hófehér hajjal övezett, elkinzott arcát s hangja mint valami könyörületért való sírás, szólt meg: „Hiszek egy Istenben... Mindenható Atyában...”

E váratlanul megtört, üldözött zsidónak kikeresztelkedése után a Pierleoniak gyorsan emelkednek a pénz és a hatalom szárnyain. Mindent elérnek, amit csak lehet, védelmükre, aranyukra bátran támaszkodhatnak az egyház, amelynek abban az időben saját fiaival épügy meg kellett küzdenie, mint külső ellenségeivel. A kis Petrus Pierleone pedig már gyermekkorában elindul a legfőbb papi méltóság felé. A fiatal klerikusok vörös ruháskáját viseli s szájról-szájra jár a hír, hogy a hatalmas Petrus Leonis fiát hálából ajánlotta az anyaszentegyház szolgálatába, amiért lelke megmenekült a zsidók kezéből. A kis Pierleone már Szent Alexius kolostorának levegőjét szívja magába, később francia földre megy s visszatérteben a clunyi szerzet szentelt köntösét viseli, szelleme pedig a párizsi káptalan-iskola teológiai bölcsességének fegyverzetében tündöklik. Ertelmenek káprázatos erejével, eszének és ösztöneinek nagystílű beállítottásával nézi a világ folyását, nem akar több igazságtalanságot a földön s eléri a biborosi kinevezést. S mindent elér, — de csak a földi síkon. S itt kezdődik Le Fort könyvének csodálatos misztériuma. A fiatal Pierleone a győzelem csúcsán áll s „akarja az Egyház győzelmét a pogányok felett. Akarja a teológia győzelmét más tudományok felett. Akarja a pápaság győzelmét a hamisság felett. „De vajjon: akar-e részt vállalni a Szenvedésből — Krisztussal együtt?...” A fiatal kardinálissal szembeszegeződik Pascalis pápa kérdése: — Ki neki Krisztus?... S Petrus Pierleonisnak (atyjának ravatala mellett) egyet-

len egyszer sikerül — zsidó vérének ösztöneit teljesen leráznia magáról — sikerül neki Krisztus keresztdozatának misztériumába hatolnia. Megérzi, hogy személyes szenvedés vállalása várna reá, népének, a sötétségben tévelygő zsidóságnak kivezetése lenne a hivatása: a pápai tiara fölcserelése egy egyszerű keresztény lélek áldozatvállalásával. Ez a felismerés azonban csak rövid percekig tart, újra visszatéved a földi célok hálójába s lesz belőle II. Anaklét, a hamis pápa, aki miután nem vállal részt Krisztus kinszenvedéseiből — a dolgok misztikus rendje szerint ő maga válik okozójává Jézus újabb keresztfeszítésének: az egyház nyolc éven át tartó szétszakadásának és a skizmának.

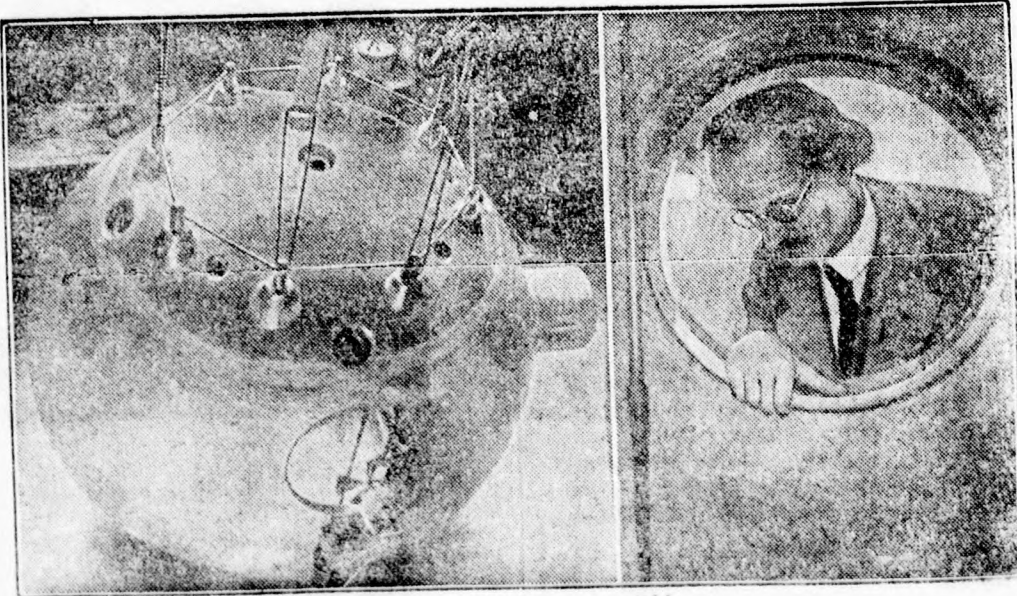
Petrus Pierleonisnak lány ikertestvére, a kis vak Trophea, aki egyik leggyönyörűbb alakja a könyvnek. Ő zsidó anyja kezén marad, a Gettóban nevelkedik a Thora fehér tekerceinek bölcsességén. Anyja, Mirjam a gyermekét a zsidó nép ősi dalaira tanítja, azokra a mély-ségesen szomorú dalokra, „amikben még Babilon vizei zúgnak...” Mirjam rendületlenül hisz abban, hogy Trophea lesz az, aki valamikor kézen fogja testvérét, Petrus Pierleonist s visszavezeti őt „őseinek hitéhez”. Trophea csodálatosan szép és bölcső fejlődik és várakozásban telnek el napjai. Ő érzi, hogy eljön az a nap, amikor áldozatot kell hozni a testvéréért és népéért. Akkor még nem is sejti, hogy Krisztus hívása él öntudatlanul lelkében, aki őt annakidején, mikor meggyilkolják, éppen az áldozat misztikus és mindenek fölé helyezett erejével emeli magához. Trophea halálának legendájában van egy jelenet: Szűz Mária fogja meg kezét ennek a saját népéből való szegény, vak és gyámoltalan teremtesnek, hogy látóvá tegye és megmutassa neki önmagát, karján a kis Jézussal, a minden idők fényességében...

Le Fort művében végtelen sora vonul fel a csodálatosabbnál-csodálatosabb alakoknak, jöknak és gonoszoknak egyaránt. A körülöttük fonódó bonyodalom sötét káosza közötti idők felett állónak érezzük Rómát, az örök várost. A legkülönösebb az, hogy mikor e kornak történetébe belemélyedünk, amelyben az egyházra végtelen szenvedések sorozata zúdul, amikor pápai kegyetlen szorongatásoknak és megaláztatásoknak vannak kitéve, — tehát éppen amikor leggyönyörűbbnek látjuk az egyházat, — akkor érezzük meg teljes valójában az egyház láthatatlan erejét és nagyságát. Levegőző az a hatalom, amely titokzatos világokból indul ki, hogy alátámassza és megdönthetlenségbe merítse Róma tornyait.

S midőn Gertrud le Fort grandiózus művészetére gondolunk, amellyel regényét monumentális formába öntötte, újra a dolgok mögött rejlő titokzatos összefüggéseket érezzük, azt az Örök Erőt, amelyből elég volt egy kis sugár, hogy Gertrud le Fortot a zenik sorába emelje.

A súlyos, verszerű prózában megírt sorok archaikus zengését Ijjas Antal adta vissza hivatott stíluskészséggel s az eredeti mű szépségeit híven tolmácsoló művészetével. — A „Gettóból jött pápa” a Vigilia könyvek sorozatának harmadik köteteként hagyta el a sajtót.

Teleszky Anna.

Uj sztratoszféra repülés.

Piccard professzor volt asszisztensei: Cosyns és Februne új sztratoszféra repülést terveznek. A brüsszeli expedíciót Piccard személyes felügyelete alatt fogynak az előkészületek. A repülés szeptember 26-án kezdődik, jobbról Piccard professzor, a balról Cosyns és Februne láthatók a repülőgép dola belsejéből.

A franci

Ha regge
mult nap f
pihent, friss,
kilenc óra va
a nap hajszá
arc derus ke
got, életkedv
kezd meg m
kellemesen c
új napot.

Az ifjú,
templomná
volt, az enyh
zolt át az ez
az ifjú bizto
hajón, hogy
az a székelt,
mint most,
szalmajonató
kor kellett ér
vette a szent
gyenge fény
amint finom
Mintha csak
ha minden c
gató, — lelke
az Örök Léle
ben. S csak
kelt újra bele
az oldár felé,
szűk vállu, m
helyére, pillá
arcát. Szép v
Aztán, amikor
kat, az ifjú fe
lelépelt a ter
csőin, már ú
előtte folyó é

A temp
lyan, amilye
látható. Bet
Uram hőlgye
összegyömösz
szolva a szür
szemem keres
tmlos téstábr
ba. A garcon
neki, amit cs
hálás morgás
só csepp italt
úta után.

Akkoriba
kapuit, hiszen
soha tíz óra
delelött nincs
dicőbb mult
nem állt meg
azon és mint
günyoros fölé
az idegenek
zugából ideöz
tempójú, han
embereken és
zett. Ine, ide
sethez, mert
szellem legfő
nagyon komo
lalan csak ha
henecegés és
teátrum ajtaj
felejtette és v
rőseit. Oda-od
hoz, ahhoz is,
és szenvedéjy
az Action és
fuk-lányok v
nyeket jozú
lésszor, term
legtöbb esetb
mert a franci
de az akkor
Előadás közb
szól, mert ne
mi ifjunk vol
sabb társai le
szólást éreltne
nagyon soksz
válaszolja azt
érdeklődéssel
könyveit náh
Michiganban
zódik.

A másod
röpké egészé
menet elhal

Reggeltől estig

— Párizsi levél —

A francia ifjú napját figyeltem reggeltől estig.

Ha reggel nyolc órakor felkel, arcán az elmúlt nap fáradalmainak redői elsimultak, kipihent, friss, hiszen akkor már nálunk délelőtt kilenc óra van és mi már javában bent állunk a nap hajszájában, forgatagában. S ez a sima arc derűs kedélyt, a kipihentésgben vidámságot, életkedvet jelent a francia ifjúnak s így kezd meg mosollyal az ajkán, életigenléssel kellemesen csörgedező vérében a ráköszöntő új napot.

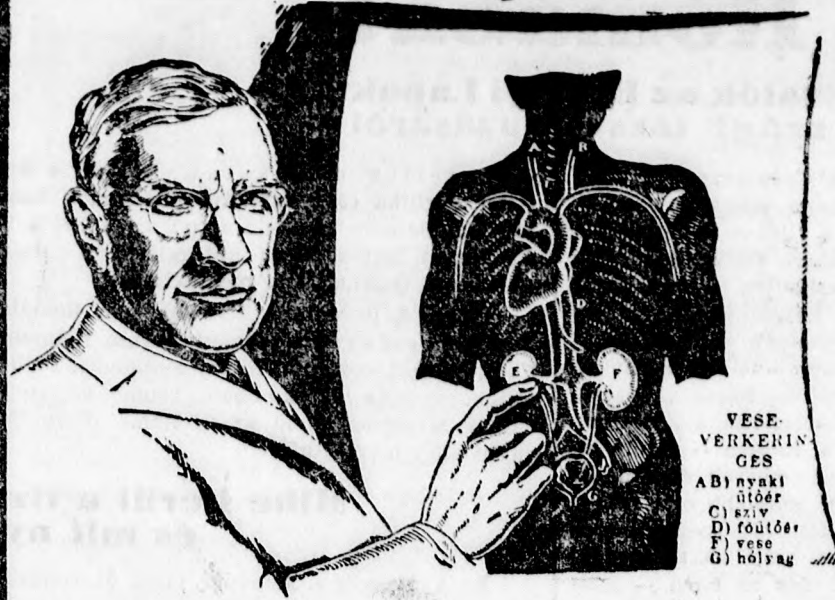
Az ifjú, akit én figyeltem, útjában a közeli templomnál állapodott meg. Bent félhomály volt, az enyhe tél fénye csak halványan pásztázott át az ezerszínű, nagy gótikus ablakokon és az ifjú biztos léptekkel haladt át a hosszú főhajón, hogy valamelyik zugban megkeresse azt a széket, amelyet hihetetlenül minden reggel, mint most, megfog, megfordít és alacsony szalmafonatra ráterdel. Ugy látszik, tudja, mikor kellett érkeznie, mert hamarosan kezdetét vette a szentmise. Nézem, nézem az ifjút a gyenge fényben, mintha megdermedt volna, amint finom, gyermeki fejét kezébe rejtette. Mintha csak a teste lett volna előttem, s mintha minden cselekedete rugója, a valódi mozgató, — lelke valahol nagyon messze járna és az Örök Lélekkel ölelkezne e misztikus esendben. S csak a communióra hívó csengetésre kelt újra belé kezébe az életből és úgy suhant az oltár felé, mint valami ma megmintázott, szűkvállu, modern szobor. Mikor visszatért helyére, pillantással befoghatta tekintetem az arcát. Szép volt és most hallatlanul derűs. Aztán, amikor eloltották az oltáron a gyertyákat, az ifjú felkelt, mélyen meghajolt és mikor lelépett a templom nagyon megkophatott lépésűn, már újra megtalált minden szálát az előtte folyó élethez.

A templommal szemben kávéház volt, olyan, amilyen Párizsban minden utcáson látható. Betolta az ajtót és vidáman fújta el: az Uram hölgyem-et, aztán a magas pulthoz dőlt, összegyömösözt, nagyalakú ujságjából lemorzsolva a szürke mindennap néhány hírlapírószemen keresztül nézett ujságját, mártogatta amlós téstéből készült kiflijét az illatos kakaóba. A garcon valami anekdota-félet mesélt neki, amit csak félfüllel hallgatott meg, de hálás morgásokkal kísért. Kiitta aztán az utolsó csepp italt is a csészéből és ment a hívása után.

Akkoriban nyithatták meg a Sorbonne kapuit, hiszen az előadások sem kezdődnek soha tíz óra előtt és két egyetemi órán kívül délelőtt nincs is elfoglaltsága a világon a legdicsőbb multú egyetem polgárának. Az ifjú nem állt meg az előcsarnokban, végigsietett azon és mintha közben az arcán valami picinygyoros fölény húzódt volna végig, amint az idegenek Babelén, a földkerekség minden zugából ideözönlött hadonászó és nyugodt-tempójú, hangosbeszédű és halkszavú fiatalembereken és kisasszonyokon lopva végignézt. Ine, idejötték hozzánk, az adakozó nemzethez, mert nálunk van az igazi kultúra és a szellem legtöbb szépsége. De ez a fölény nem nagyon komoly és egyáltalában nem büntő, talán csak hangosan ki sem mondott, derűs hengegés és mikor az altiszt feltárja az amfiteátrum ajtaját s az ifjú belép oda, már el is felejtette az udvariasan köszönti francia ismerőseit. Oda-odamegy egy-egy ismerős csoporthoz, ahhoz is, amelyik hasonlókorú ifjakkól áll és szenvedélyes hangok és beszédük mottója az Action és ahhoz a csoporthoz is, amelyben fiatal lányok vegyest tárgyalták az eseményeket jozú nevetelés közben. De jön a professzor, természetesen megtapsolják, hiszen legtöbb esetben hecnként csak egyszer látják, mert a francia professzornak egy-két órája van, de az akkor kiadós és nagyon építő munka. Előadás közben valaki a mélyített katedra felé szól, mert nem tetszik neki, amit hall. Nem a mi ifjunk volt, valamelyik a temperamentumabb társai közül. S a professzor, ha a közbeszólást éretnék és helyénvalónak tartja — s nagyon sokszor annak tartja — tüstént megválaszolja azt. Ifjunknak tetszik ez és fokozott érdeklődéssel hallgatja a nagy tanárt, akinek könyveit nálunk éppen úgy olvassák, mint Michiganban és tisztelete iránta csak fokozódik.

A második délelőtti óra után elköszön és röpké egészségügyi sétát tesz, amikor ebédre menet elhalad a Luxemburg-kert régi-régi

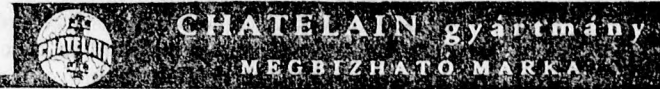
Ha vesebajban szenved

A vesebántalmak igen gyakoriak mindkét nembelieknél de különösen a nőknél. Ezeket a bántalmakat úgy küzdhetjük le, ha a vesének segítünk elárvoltani a ...
Erre a célra a legkiválóbb szakorvosok az URODONAL-t ajánlják, mert ez a gyógyszer a húgysav legtokéletesebb feloldója és a vesének a legjobb tisztítója.
Szedjen URODONAL-t heveny- és idült reuma ellen, kösvény, idegzsába, érlemeszesedés és epekó ellen. Az

URODONAL

habzó; könnyen elviseli a leggyengébb és a legkényesebb gyomor is.

királyasszony szobrai alatt. Ebédje csupa könnyű ételből áll, semmi sem fekszi meg a gyomrát, semmi sem rontja meg derűjét, amivel ébredt. Olyan az étkezése, mint a francia lélek és a francia kultúra maga, — finom, könnyű és kellemes. Az étkezést is hamarosan befejezi s visszatér a Sorbonnera, hogy mikor 2 órakor megnyitják a könyvtárat, ott álljon az ajtóban és kapjon megfelelő helyet, mert esztendőik óta naponta dolgozik valamit a thézisében. A doktorátus ott egészen más és talán valamivel tudományosabb és doktoribb, mint nálunk. Míg a kikért munkákat várja, tréfásan elcseveg félvér barátjával, a Quartier Latin leghosszabb polgárával, akinek szép meleg két szeme van és titokban verseket ír, olyan parfümös verseket. A hosszú legénynek nem francia a neve s a napot Josephine császárné szigetén, Martiniqueon látta meg, de azért izig-veig francia, mert a vérség kevésbé fontos, sokkal inkább az érzés és a tökéletes, francia beszéd.

Lámpagyújtáskor rátekinthet az ifjú az órára, felszedelőzködik és metron robot el a város másik végébe. Cserkészcsapatot vezet, majdnem csapatparancsnok, a társadalmi állás itt igazán nem lényeges, annál inkább a fiúk szerete, a hozzáértés, a hazaszeretet, a vallásosság és elsősorban az élet derűs szemlélete. Hídba keresnek az összejövetelen a mi szokásos katonai fegyelműnk. Aki ezt várja, csalódik. De annál több és igazibb a kacaj, a nótázás és a móka még a komoly cserkészstudományok elsajátítása közben is.

Aztán újra a metron s most a Louvre-iskola megy, ahol a jeles kutató rendkívül érdekes művészeti kérdéskörrel tart előadást. Ugy hirdetik, hogy a nagyközönség számára, de az egyetemi hallgató nem röstél oda elmenni, hiszen tanulhat ott és feltétlenül érdekes. Utjában bekukkant a Tuilériákban lévő Orangeriebe, ahol jubiláris kiállítása van valamelyik nagy francia művésznek. Feltétlenül látnia kell, minden művelt franciát érdekel az ilyesmi.

Előadás után hazatér, átöltözködik, a ruhája jólszabott, de nagyon egyszerű és nagyon finom. Vacsorához ül s most levest kanalaz, ami jó ilyenkor este és megeszi az elébeadott hasonlóan könnyű ételeket. Gyarapodó könyvtárába elrakja azt a néhány könyvet, amit a délután böngészett ki a Boul. Saint Michéla az egyik könyvtár polcain. Ejjeli szekrényére teszi közülük azokat, amelyeket majd mostanában olvas. Ha elolvassuk a könyveknek a szerzőit, Mauriac, meg Colette és Gide neve szokik

szemünkbe s valami szépen illusztrált könyv is van ott Picassoról, meg a kubista művésztéről.

Ez este az Operaházba szól a jegye. Nem rossz hely, a harmadik emeleten, mert a negyedikre csak proletárok mennek. A Nürnbergieket adják. Az ifjú még nem volt Németországban s egyelőre nem is készül odamenni, de azért ismeri Wagnert és tudja, hogy a francia és az olasz daljátékok mesteri megszólaltatói most gyilkolják a német zenetitan művét. S jönnek sorra a felvonások s érzi a felgyülemelő sok hibát, azért kritikusan faj gyermeke s amikor elkövetkezik a jó Hans Sachs nagy szólója a vargapad mellett, nem tudja már magát tovább türtöztetni és amikor a művész befejezte enekét és a tapsokat várta, az ifjú hangosan felkiáltott a színpadra a harmadik emeletről:

Rossz volt, nagyon rossz volt!

S az ifjút senki sem intette le, a rendező sem utasította ki, sőt itt is, ott is helyeselték neki: A Monsieurnek igaza van. Rossz volt. Senki sem mondta, hogy az ifjú embernek a kötelessége, hogy hallgasson. Aztán a Nürnbergieket csak folytatták tovább és a balet valóban művészi volt és az ifjú kedve csak a reggeli, örökké derűs volt.

Előadás után lakásához közel betért az egyik kis kávéházba s felhörpintett valami könnyű italkát, aminek édes illata volt s ezzel az izzel a szájában térdelt le szobájában kési, gótikus, francia stílusú Madonna-képe elé és elkészítette magában ennek a napnak így reggeltől-estig a mérlegét. Semmi sem bántotta, semmi sem zavarta, elvégezte feladatát, amit előző éjszaka szabott meg magának, nem nagy alaposággal, csak úgy nagy vonalaiban, de azért kellő határozottsággal és jóra való szándékkal.

Imáját is befejezte s széles ágyába tért. Gondolkodott, melyik könyvvel altassa el magát. Ugy érezte, hogy már fáradt, ezért a legújabb Colette-regényt választotta s még átfutotta a Paris-Soir ötödik kiadását, aztán lecsavarta villanylámpáját és hamarosan tiszta, nyugodt álomba merült. Ajkáról nem hamvadt el a derű és a vidámság mosolya.

Mi az oka ennek?! Talán csak nem a kipihentésg, a könnyű ételek és az életnek finom és lendületesen egyszerű és nyugodt felfogása?

Dénes Tibor.

Fel, a szépséges Itáliába és Rómába!

Részletes tudnivalók az Erdélyi Lapok ezidei olaszországi társasutazásáról

Róma kék ege, Firenze virágtengere, Velence álomszerű romantikája, mióta szépségért rajongani tudó lelkek vannak a világon — mindig a legjobban vonzották az embert. Itália, Róma az álmok teljesülése, a teljesületlen vágyakozás örökké sóvárgott célja és központja. Ide záródokolnak a látni vágyó emberek, a festők, költők Róma napsugarától kapják lelkük halhatatlan műveket alkotó izzását. És Róma az a csodálatos város, amely megszólaltatja a néma léleket, hogy a csodák szavával szóljon — amely kitörölhetetlen pecsétet üt az emberek életére. Ez az a város, ahol az ember közelebb érzi magát az Istenhez, mert sehol a föld kerekességén a művészetek olyan lenyűgözően erőteljes tisztaságban meg nem nyilatkozott még az Isten — mint Rómában.

Ezért határozta el az Erdélyi Lapok, hogy az erdélyi magyar közönségnek újból lehetővé teszi Róma és Olaszország meglátogatását. Ma, amikor esztendőnk óta egyik társasutazás a másikat éri, az Erdélyi Lapok tervénél két nagyon fontos dolognak keresztülvétele okozott nehézséget. Először, hogy olyan olcsó legyen az utazás, hogy a legszerényebb jövedelmű ember is résztvehessen azon. Másodsor, hogy a lehető legnagyobb olcsóság mellett a legteljesebb kényelmet biztosítsa.

Hosszu és fárasztó utánjárás után, ügyes beosztással és pontos számításokkal végre sikerült mindkét nehézséget megoldanunk és a legnagyobb kényelem biztosítása mellett olyan árat tudunk elérni, ami egy tiznapos gyorsvonatutazással összekötött kirándulásnál szinte lehetetlen.

Pontos utiprogram.

Ime, a részletes utiterv:

Április 30. (Hétfőn) 10.30-kor indulás az oradeai állomásról kényelmes, külön vasúti kocsikkal. Budapestre érkezés 18.10-kor (középeurópai idő). Budapestben meleg vacsora. Közben különkocsijainkat az azokban maradt csomagokkal áttoljuk a Déli-Vasut pályaudvarára. Budapestről továbbindulás a Déli-Vasut pályaudvaráról 20.03-kor.

Május 1. (Kedden) 7.20-kor megérkezés Postumiába, az olasz határállomásra. 9.45-kor megérkezés Triesztbe. Trieszt megtekintése. Triesztből indulás másfélóra múlva, Velencébe érkezés 14.03-kor. Elszállásolás közvetlenül az állomás mellett levő elsőrendű szállodákba. Ebéd. Ebéd után külön hajón sétahajózás a Canale-Grande-n végig, a Lido megtekintése. Visszajövet a Szent Márk-tér megnézése. Este 8 órakor vacsora.

Május 2. (Szerda). Reggeli. Dél előtt Velence további nevezetességeinek megtekintése. Velencéből indulás 11.53-kor Firenzébe. Utközben ebéd, (cestino). Firenzébe érkezés 17.37-kor. Elszállásolás az Arno mentén fekvő elsőrendű penziókban. Délután sétá Firenzében, a Signoria-tér, a Dóm, Baptisterium stb. megtekintése. Este 8-kor vacsora.

Május 3. (Csütörtök). Reggeli. Utána az Uffici és Pitti-képtárak megtekintése, 1 órakor ebéd, majd Firenze további látnivalóinak megtekintése. Firenzéből indulás 17.50-kor. Vonaton vacsora (cestino). Rómába érkezés 23.15-kor. Csomagok beszállítása, elszállásolás a Termini-állomás közelében levő elsőrendű szállodákban és penziókban.

Május 4. (Péntek). Első nap Rómában, teljes ellátással. Dél előtt a Szent Péter bazilika és a vatikáni muzeumok megtekintése. Délután autókárok a Szent Pál, a Laterán, Santa Maria Maggiore, a Pincio, Pantheon, Quirinal, stb. megtekintése.

Május 5. (Szombat). Második nap Rómában. Teljes ellátás. Dél előtt Forum Romanum, Capitolium, Colosseum. Pápai audiencia. Délután autókárok a katakombák, római vízvezeték, Circus Maximus, majd az új Róma (Foro Mussolini stb.) megtekintése.

Május 6. (Vasárnap). Harmadik nap Rómában. Teljes ellátás. Róma egyéb nevezetességeinek megtekintése. Délután szabad, esetleges kirándulás Ostiába vagy Albanoba. Azok számára, akik Nápolyba is mennek, reggel 6.30-kor indulás Nápolyba, 10 órakor megérkezés. Nápoly megtekintése. A világhírű akvárium megnézése. Ebéd után kirándulás Pompeibe. Vacsora, majd indulás vissza Rómába, ahová éjtélkor érkezünk. Alvás a rendes római szálláson.

Május 7. (Hétfőn). Reggeli után indulás 9 órakor Rómából, ugyanazon az útvonalon, amelyet menetközben érintettünk.

Május 8. (Kedden). Dél előtt 9.30-kor érkezés Budapestre. Teljesen szabad nap. Este közös vacsora az Erzsébet királyné szállóban és a Mátyás pincében.

Május 9. 0.10-kor indulás Budapestről Oradeára és onnan tovább.

Mibe kerül a tiznapos olaszországi út és mit nyújtunk ezért?

Ez a gyönyörű, tiznapig tartó és rendkívül változatos, soha nem feledhető út összesen csak **5400 leibe fog kerülni.**

Olyan összeg, amely ha valaki egyedül vállalkozik erre az útra, ugyszólván borraivalokra elmegy. Mert az 5400 leiórt adunk:

1. Teljes gyorsvonati vasúti menetjegyet külön vasúti kocsikkal, minden átszállás nélkül Oradeától Rómáig és vissza.

2. Gondoskodunk az összes szükséges vizumokról.

3. Budapestben menet is, jövet is külön meleg vacsoráról gondoskodunk.

4. Gondoskodunk a csomagok őrzéséről Velencében és Firenzében, nemkülönbön a csomagok be- és kiszállításáról Rómában.

5. Megszerezzük a belépőjegyeket az összes fontos látnivalóhoz (Rómában a vatikáni muzeumokba és katakombákba, Firenzében az Uffici és Pitti képtárakba).

6. Gondoskodunk a legjobb ellátásról és elsőrendű elszállásolásról Velencében, Firenzében és Rómában, (Nápolyban). Elszállásolás mindenütt a legjobb szállodákban és penziókban, egy-, kettes, legfeljebb háromgyás szobákban. Etközés naponta háromszor. Reggelire kávé vagy tea süteménnyel és vajjal. Ebédre: előétel, sült, többféle főzeléssel, illetőleg kóritéssel, sajt, gyümölcs. Vacsora: leves, sült kóritéssel, tézsa, gyümölcs.

7. Velencéből Firenzébe menet, továbbá Firenzéből Rómába menet külön gondoskodunk a vonaton való ebédéről, illetőleg vacsoráról (cestino).

8. Velencében külön hajót bérelünk Velence és a Lido megtekintésére.

9. Gondoskodunk feltétlenül megbízható és szakzerű vezetőkről, akik a résztvevők figyelmét minden fontosabb látnivalóra felhívják és mindenkinek a legnagyobb szeretettel és előzékenységgel fognak rendelkezésére állani.

10. Rómában gondoskodunk autókárokrol két délutánra, a távolabbb fekvő látnivalók megtekintésére.

Mindezekon felül előre is ígérünk legközelebbi rendezést és minden erőnkkel való gondoskodást arról, hogy mindenki számára egy egész életreszó tiznapos feledhetetlen emléket biztosítsunk.

Mi szükséges a részvételhez?

A résztvevni akarók csak utlevélről tartoznak gondoskodni. Amennyiben az utlevelet csak ehhez az úthoz váltják meg, elegendő három hónapra szóló utlevél is. Az utlevelet nem szükséges hozzáunk előre elküldeni, csak az utlevél számát kell közölni lapunk utazási osztályával. Az utlevelen kívül minden egyéb előkészítésről mi gondoskodunk.

Mikor kell jelentkezni?

A jelentkezést mindenki minél előbb eszközölje, mert csak korlátozott létszámban fogadjunk el jelentkezőket. A jelentkezések idejét két hetes kényszerű szünetelésünkre való tekintettel április 10-ig meghosszabbítottuk. De külön is hangsúlyozzuk, hogy senki ne halasz-

ssa jelentkezését az utolsó időpontra, mert a korlátozott utazási létszám megtelése után senkit fel nem vehetünk utitársaink közé. Egyébként is ajánlatos a minél sürgősebb jelentkezés, ugyanis az előbb jelentkezők külön kéréseit is nagyobb mértékben tudjuk teljesíteni. Április 10. után még kivételesen sem fogunk senkit sem az utitársak közé felvethetni.

A részvételi díjból 2.000 lei a jelentkezéskor fizetendő, a többi összeg legkésőbb április 20-ig.

Mit hozzon mindenki magával?

Utlevelen kívül minél kevesebb csomagot és csakis a fennálló rendelkezések értelmében megengedett pénzösszeget. Nagy csomagja mindenkinek csak egy legyen, viszont feltétlenül szükséges egy kis kizitáská is. Mi csakis egy csomagnak a ki- és beszállításáról gondoskodunk, kizitáskáját mindenki maga veszi partfogásába. Kis kizitáská azért szükséges, mert Velencében és Firenzében nagy csomagjainkat a vasuton hagyjuk, ahol azokat lezárt kocsiban a fasiszta rendőrség fogja őrizni továbbindulásig. Viszont az e városokban szükséges holmik a kizitáskában visszük magunkkal a szállodákba.

Ennivalót minél kevesebbet hozzon mindenki magával, mert ugyszólván mindenütt mi gondoskodunk a szükséges étkezésről. Az utasok csak menet Budapestig, továbbá Triesztbe érkezéskor egy reggeliről, Rómából visszafelé jövet a pesti vacsoráig való étkezésről gondoskodunk. Így a zsebpénz senkinek sem okozhat különösebb nehézséget. Egynéhány levelezőlap és emléktárgy, esetleg bor vagy egyéb külön szolgáltatmány az, ami az utasoknak külön kiadásba fog kerülni. De ez 1000 leiből bőségesen kitélik.

Külön tudnivalók.

Akik erre vonatkozó szándékukat külön bejelentik, a vonaton másodosztályon is utazhatnak. A másodosztályu vonatjegy többletára 1.500 lei.

Hasonlóképpen előre is külön jelentendő a nápolyi úton való részvétel szándéka. A nápolyi út különköltsége 1.100 lei. Akik május hetedikén (vasárnap) délután az ostiai, esetleg albanoi kiránduláson részt akarnak venni, ezirányu szándékukat szintén előre jelentsék, hogy megfelelő számú jelentkező esetén e kirándulás programját elkészíthessük. E kirándulás minimális költségeit időközben fogjuk közölni.

Mindenki mingyárt jelentkezése alkalmával jelentse az uton netalán szintén résztvevő ismerősei, rokonai nevé, hogy az elszállásolásnál ezeket a szempontokat is figyelembe vehessük. Általában mindenkinek igényét a legmesszebbmenően iparkodni fogunk kielégíteni, de természetesen a lehetőség határain belül. Akik mindezt (Velencében, Rómában, Firenzében) ragszkodnak egészen külön szobához, ezen igényüket jelentsék be. Azonban ily esetben 200 lei többletdíjat számítunk fel.

Különbön válaszbélyeg megküldése ellenében mindenféle felvilágosítást és külön utbaigazítást megad az Erdélyi Lapok utazási osztálya.

Gyümölcsfák, rózsák, diszbo-
rok, fenyőfélék,
évelő virágtövek,
kiszőnyvények, levágott virágok, csokrok,
koszorúk, virágzó- és zöld szobanövények
nagy választékban.

„VICTORIA” műkertészet
Oradea, Piața Creangă 14.

Elkisértem egy felekezeti tanítót, hazáig

Segítség!

Segítség!... A jajszó alulról jött. Olyan alulról, olyan mélyről, amilyen mélyre zuhani évtizedekkel előbb, még el sem mertük képzelni a magyar tanítót.

Az erdélyi hitvallásos magyar tanítóság kertelés, köntörfalazás nélkül belekialtotta a világba, hogy:

„Főbb áldozathozatalra képtelen.”

Ki is az a felekezeti tanító?

Az országuton találkoztam vele. Gyalog, bomlott oldalú cipőben, foszlásig kopott, pókháló-kabátban gyúrta a márciusleji, hőlétől felhígult sarat. Sovány, széltől pirosra dagadt kezeiben nehéz csomagot cipelt s úgy el volt gondolkozva, hogy csak akkor ijedt fel, amikor szorosan melléje álltam.

— Hazafelé?

— Haza... Egy kicsit dolgom volt a városban, délután nem volt tanítás, gondoltam, elvégzem...

A csomagokra néztem. A zörögve szaladó szekerek, a gyorsan suhanó autók kerekai alól kifrócsesó sár rongyosra paskolta a szürke papírt s füzetek, könyvek címlapjai kandikáltak elő.

— A gyermekeknek viszem, — magyarázta elmosolyodva. — Nálunk ötven banival drágább a füzet, aztán egynéhány könyv is kellett, még máig nem tudták összekuporgatni a szülők a pénzt, tanítani meg könyv nélkül nem lehet, most adtam el a zabot, amit kepebe hoztak az ősszel, abból előlegezem nyolcnak a könyvet, talán megadják, megígérték... A szülőknek is borzasztó teher ez kérem, hogy olyan gyakran változtatják a könyveket.

— S megnehezítik vele a tanító dolgát, ugy-e?

— Az a legkevesebb lenne... Az én dolgom? Csinálnám én szívesen reggeltől estig, csak ne lenne, ne ölné az anyagi gond, a máról-holnapra való megélhetés kérdése.

— Mennyi az évi fizetése, tanító úr? — kapom el a hirtelen felvetőlt témát, amelynek kitanulmányozása miatt utitársnak szegődtem. Tudtommal kántor is, ugy-e? Nagyon hízog kritikát hallottam az ifjusági dalárdáról, amelyet vezet...

— Egyszer 90 kalongya ősz, 70 kalongya tavaszi gabona. Ez átlag ötven leit ér kalongyánként. Második: hat hold egyházi föld, feles, mert nincs állatom a megművelésre. Ez is hoz összesen háromezer leit. Harmadszor lakás, negyedszer 1300 lei egyházmegyei évi segély s mondjuk 200 lei a stóla, ha jól számoltam 12 ezer ötszáz lei összesen, de ebből kerek ezret fizetek adóba, tehát marad 11.500 lei, három gyermekkel, feleséggel s még nálam van az édesanyám is.

Lassan megindulunk, újra gyúrjuk a sárt, kerülgetjük a gödröket, összébb húzzuk a kabátot s most már belejön a beszédbe.

— Havi 1300 leit kellene, hogy fizessenek az emberek egyházi adóba, de nem fizet senki. Senki, még a jógazdák se. Régen a közbirtokosság is adott, ma már le vannak tarol-

va az erdők, ellopták a fát, nincs közbirtokossági vagyon, nincs segély. A község is kellene, hogy adjon, de nem akar, a nagyobb fiam jövőre gimnáziumba kerül, hát lehet erre még gondolni is, amikor odahaza alig jut ki a mindennapi kenyérre, tejre, pedig beosztom, de úgy beosztom... Na, nem is jó városi embernek ilyen szomorú dolgokról beszélni.

A tanító kulturmunkája.

De beszélünk. Mégis beszélünk s észre sem vesszük, hogy már bekanyarodtunk az első házak közé. Szembe erdőből szekér jön, rajta szürkeharisnyás gazdaleány. Mellettlünk meg-

Egyszerű vers a kegyelemről

Csodákat próbáltam:
arannyal, ezüsttel
hívtam a népeket,
jöjjenek énhozzám!
Hiába, hiába,
az arany nem kellett,
az ezüst nem kellett,
nem jöttek énhozzám.

Elmondtam naponta
tiz hegybeszédet,
gyönyörű szavakat,
igéző szavakat,
hiába, hiába:
egy fül sem füllelte,
egy szív sem szívelte
a hegybeszédet.

Tűzet is akartam
rakni az erdőben:
nyulacska ne fázzék,
őzike ne fázzék, —
hiába, hiába!
Gyújtófám kilobbant
és a tűz nem akart
gyúlni az erdőben.

...S egyszer csak maguktól
gyűlnek az emberek,
együgyű szavamtól
sírásra fakadnak,
ránéznek alig kell
s a tűz is felszökken. —
Hogy hátrafordulok:
az Ur áll mögöttem.

DSIDA JENŐ.

állítja a lovait s leemeli a fekete bárányborsapkát.

— Tanító úr, ugy-e ma este 7 órakor lesz a próba?

— Akkor fiam, akkor. Legyetek pontosak, mert nyolcra a dalárdát hívtam, húsvétra, ha az Isten segít, megint tanulunk valamit. Valami szépet...

— Olyant-e, mint a tavaly s azelőtt, — mosolyog a legény s rácsap az izzadságtól gözölögő lovakra.

— Áldott jó nép ez, — mondogatja, ahogy a szekér után néz. — Szeretek foglalkozni velük, mind ismerem őket gyermekkoruktól... én neveltem. Most is negyven apróság jár a kezem alá iskolába s ezek a nagyok se hagynak el, őszől nyárig hetenként háromszor összejönnek a kultúrházban. Ugy énekelnek, öröm hallgatni őket. Aztán szindarabra is tanítom, gazdasági előadásokat is tartunk a kollégával s éppen egy éve összehoztunk egy vonós zenekart. Érdekesek: *ők maguk csinálták a hegedűket*, én csak kirajzoltam a mintát s segíték a ragasztásnál, mert nehéz a kezük, ha nem vigyázok, összenyomják a finom deszkalapot.

— Dicsértessék... — fut szembe egy legényke. — Tanító bácsi, Daco Kárujtul kúdték, hónap dilután lesz a koporsóbatétel, osztán aszonták, ha nem haragszik, csak ősszel

A JÓ HASHAJTÓ- NAK A KÖVETKEZŐ TULAJDONSÁGA! VANNAK:

- 1 radikális és mégis enyhe hatása,
- 2 a szervezetet nem határozza károsan,
- 3 hosszas használatnál is állandó hatás.

A KOPROL különösen kitűnik fenti három tulajdonsága által. Az emésztési zavarok első jeleinél használja tehát a sok ezerszeresen bevált KOPROL hashajtó csokoládét, amely vértisztítóként is hat. A gyors és biztos hatás kellemesen fogja meg a lepi.

Utánzatokat — saját érdekében — utasítson határozottan vissza.

KOPROL

Minden darabon rajta van a Koprol név.

tudnak fizetni, a plébános úr is megígérte, hogy azért nincs baj...

— Menj, monddad jó lesz. Az Isten nyugtassa szegényt, eltemessük.

— S tényleg megadják ősszel? — hitetlenkedem, ahogy a gyermek arrább futogatott.

— Ha el nem felejtik... Ehhez már hozza szoktam. Hát úgy maradjon, temetetlen? — Jól elbeszélgettük az időt, most veszem észre, hogy itthon vagyok. Ez a rossz zsindeyes ház az enyém, a lyukak most nem látszanak a hótól. Szívesen látom, jöjjön beljebb...

Búcsúzkodunk a kapu előtt, éppen tovább akarok menni, amikor szembenyílik a kapu s öregember állít ki rajta.

— Ó, az Isten hozá haza idejibe a tanító urat. Jánoska hónap menyen sor alá Valami frást kéne csinálni, hogy felmentsek. Kérés, vaj mi. A hivatalos részt a jegyző úr kiadta, e'hiányzik.

— Papiros van-e Andrásbá?
— Hát kell-e?
— Hát hogyne, mire írjak?
— Jó no, hozok, ebbe a hejbe, csak a bótba menyek írte.

Lassan, féllábon sántikálva indul az öreg.
— Este lesz, mire megjárja, hagyja el, van nekem, aztán mást hoz helyette, más-kor...

— Meghálálom, az Isten fizesse meg. Tudtam nem küd el, ha bizalommal jövök.

Még egyszer megszorítja a kezemet, az öreget betessékeli maga előtt s utánuk a gyot csaltan a fazaras kicsi kapu.

A kerítés mellett susogva összehajolnak az öreg fenyők, a tülevelek egymásba szűrnak s előbb halkán, aztán a széltől mind erősebbre hangolva, sírva zizegik:

— Segítség... Segítség... Látjátok, ezt a szegény embert *mindenki kihasználja*... Mindenki vár tőle valami jót, munkát, okosságot, szívet, könyörületességet... De neki... neki máholnap még száraz kenyérre valót se adnak.

Völdi István.

BALLA BORISZ

A lélek útjai

Tanulmányok, útljegyzetek

Ára 65 lei.

Kapható:
az ERDÉLYI LAPOK könyvosztályánál.

KÖZGAZDASÁG

Harc az egyszázalékos munkanélküli hozzájárulás miatt

Timisoara. Saját tud. A betegsegélyző pénztár részéről szedendő egyszázalékos munkanélküli hozzájárulás ismert ügy. Új harc kerekedett. A munkakamara ugyan a hirdetésményt tett közzé, amely szerint a hivatalos lapban december 29-én megjelent miniszteri rendelet értelmében kötelező a hozzájárulás és annak behajtására a társadalombiztosító összes szervei felhatalmazást kaptak. A munkakamara figyelmeztette az érdekelteket, hogy a nemfizetés törvényes következményeket von maga után. Erre a Kereskedők Egyesülete azonnal nyilatkozatot bocsátott közre. Kijelenti, hogy éppen a munkakamara részéről idézett miniszteri rendelet ellen táviratilag tiltakozott, mire a munkaügyi minisztériumtól 1934. január 11-én kelt 103716. számú leiratot kapott, a következő szöveggel: „332—934. számú táviratukra van szerencsénk közölni, hogy az ipari és kereskedelmi bérlisták utáni egyszázalékos taxa (félszázalék a munkaadótól és félszázalék az alkalmazotttól) megegyezés alapján történik, amely a munkaadók és az alkalmazottak szervezetei között jött létre. A leadásnak ezt a formáját a munkaadók kérték, hogy kikerüljék olyan munkanélküli biztosításról szóló törvény megszavazását, amely a gyárosokra és kereskedőkre sokkal nagyobb terheket róna, amint azt kívánják. Kérjük tehát, adják szíves támogatásukat a megegyezés értelmében.” A Kereskedők Egyesülete azt a felfogást

képviseli, hogy ez a munkanélküli taxa tulajdonképpen új adó, amelyet azonban nem lehet rendelet, hanem csak törvény alapján kötelezőleg szedni. Hivatkozik az egyesület arra, hogy maga a minisztérium is „megegyezésről” szól és „szíves támogatást kér” — viszont az egyesületnek fogalma sincs arról, ki költötte azt a megegyezést s így magára nézve nem is ismeri el kötelezőnek. Utal a timisoarai gyárosok állásfoglalására, akik nem fizetik a hozzájárulást, sem azt az alkalmazottaitól nem szedik be. Mert kijelentették, hogy csak abban az esetben hajlandók fizetni, ha a betegsegélyző az illető összegeket nem szállítja le a központba, Bucurestibe, hanem a bányási ipar munkanélküliei közt osztja szét. A Kereskedők Egyesülete nem fordul ezzel a segélyezés, mint olyan ellen. Hiszen önszántából határozta el, hogy munkanélküli kereskedelmi alkalmazottakat és önhibájukon kívül tönkrement kereskedőket segélyez s decembertől márciusig százezer leinyi segélyt folyósít is. Csak nem ismeri el az elrendelt segély kötelező voltát. Mindenesetre bizonyos, hogy a munkanélküli segélyezés kérdését csak törvényhozással lehetne rendezni. Azonban módot kell találni az igazságos elosztásra is. Már megtörtént egyszer, hogy a kereskedelmi és iparkamara a segélyezésre megszavazott összeget Bucurestibe küldte s az itteni munkanélküliek abból egy banit nem kaptak.

Közgazdasági hírek

A Lipcsei Vásár nagy sikere. Ellenkező híresztelésekkel szemben a Leipziger Messeamt hivatalosan megállapította, hogy az idei tavaszi vásár a legteljesebb eredménnyel zárult. A látogatottság, különösen a vásár hetének vasárnapján rekorderedményt ért el. Az üzletkötések nagy átlagban 25—30 százalékkal a múlt éveket túlhaladta. Különösen a textil-, játék-, bőr-, nemesfém-, ékszer-, sport- és elektrotechnikai iparban volt feltűnő élénkség, noha a vám- és kereskedelmi politika korlátozásai bizonyos vonatkozásokban nehézségeket támasztottak.

Export- és importakadémiát akarnak létesíteni a Bánságban. Timisoara. Saját tud. Csütörtökön délután Anghelescu dr. közoktatásiügyi miniszter jelenlétében konferenciát tartottak a prefekturán. A konferencián különböző szónokok a Bánság, illetve Timisoara iskolai helyzetét vázolták és ezzel kapcsolatban több kívánságot terjesztettek elő. Egyebek között Conciatu Jon kereskedelmi- és iparkamarai főtitkár export- és importakadémia felállítását indítványozta.

Az oradeai ipartestület közgyűlése március 25-én lesz, tehát nem 18-án, amint szombati számunkban tévesen közöltük.

A tükörpár válságos helyzete. Bucurestiből jelentik: Pár évvel ezelőtt több tükörpár alakult az országban, ami azt a hitet keltette, hogy konjunkturális idők jönnek. Nagyobb üzemek tulajdonképpen Bucurestiben, Oradeán és Iasiban voltak, de ma már Timisoara vezet a tükörpár terén. Nemrég Clujon és Oradeán újabb gyárak alakultak. Az alacsony szobaméretű, az építkezések csökkenése és a renováltatások hiánya miatt azonban a fogyasztás csökkent. A butoripar ugyanakkor egyszerűbb és olcsóbb rendszerekre tért át, ami szintén káros kihatással van a tükörpárra.

Hetenként kétszer ötkiló kukorica. Sighe-tul Maramures. Saját tud. A tiszántúli cseh-Máramarosban lakó polgárok, különösen a Szlatina, Apsa, Fejéregyházabeliek a terményeket Sighe-tul Maramures város területéről szereztek be és vitték át a cseh oldalra. Az utóbbi időben azonban a vámőnök közbelépésére a kukoricakivitel beszüntették, majd az elmúlt napokban ez a tilalom feloldódott s a tulsó oldaliaknak megengedték, hogy hetenként kétszer ötkiló kukoricát vigyenek át családonként a falujukba. Dr. Mihályi Gábor prefektus jelenlegi bucuresti tartózkodása alatt lépéseket tesz, hogy a csehországi nékülöző román lakosság terménykivitelét megkönnyítsék.

Mezőgazdasági szeszgyárosok!

Szeszgyári kvótájukat azonnal megvesszük és leggyorsabban lebonyolítjuk, méltányos előleget folyósítunk.

Ajánlatokat RUDOLF MOSSE hirdetőirodába Oradea, Bul. Reg. Ferd. «333» jellegre kérik.

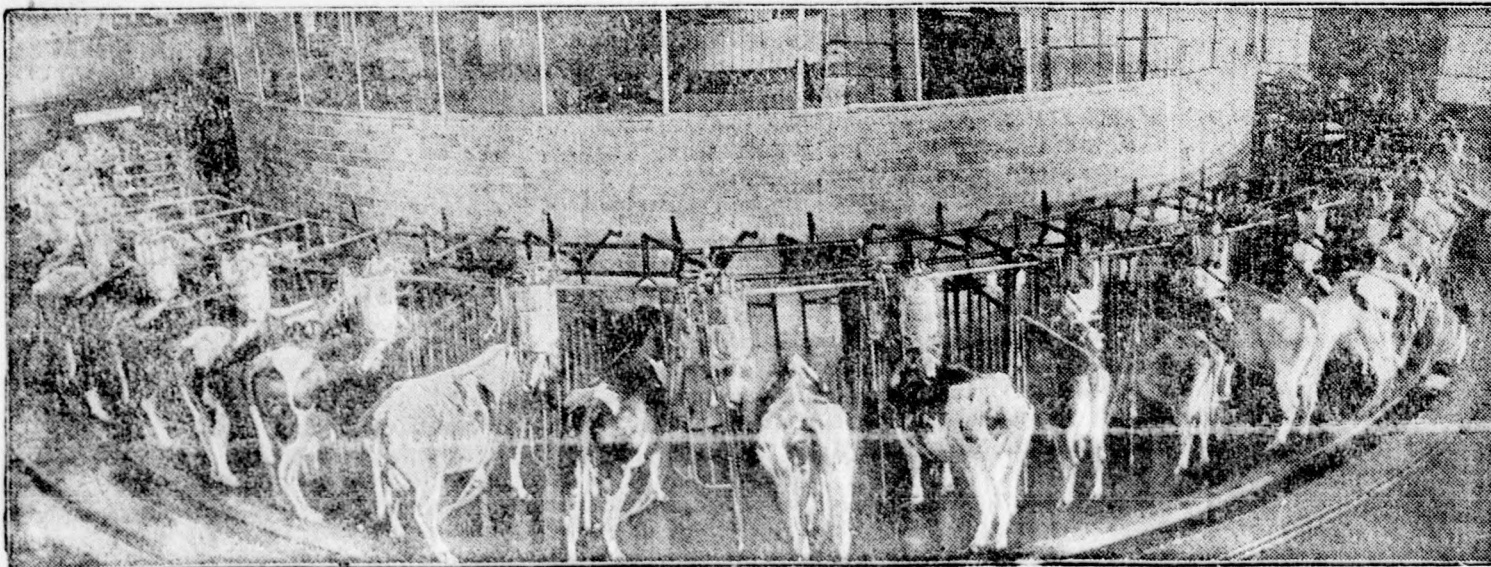
A reghini városfejlesztési program. Keintzel I. városi főmérnök kijelentése szerint megkezdik tíz középület javítását, hat utcának burkolati munkálatait, több hidjavítást és 13 kut újjaépítését. A reghini állapotokat véve tekintetbe, még nagyon sok közmunkára van szükség, amíg a város megkapja megérdemelt színvonalát. Fontos azonban, hogy ez az urbanisztikai szempontok figyelembevételével történjen.

Új árlejtést írtak ki a timisoarai székes-egyház tervpályázatának elkészítésére. A január 1-i pályázatot megsemmisítették és új pályázatot írtak ki, amelynek határideje május 1. Az építkezés értéke 35 millió lei. A három legjobb tervet 100.000, 50.000 és 25 ezer lejellel díjazták. A zsűri a bucuresti-i Építészakadémia rektorából, egy műépítészből, a timisoarai városi főmérnökből és két egyháznácsosból áll.

Japán versenye a német és francia áruk ellen. A News Chronicle jelenti Londonból: Pár nappal ezelőtt Zágrábban a japánok külkereskedelmi propagandahivatalt állítottak fel. Ezenkívül japán hajók jelennek meg áruval megrakottan a balkáni kikötőkben. Japán ügynökök keresik fel a német és angol cégek képviselőit s ötvenszázalékkal olcsóbb japán származású árukat kínálnak a német és angol áruk helyébe.

Bányási vásár. Timisoara. Saját tud. Csütörtökön kezdődött meg a timisoarai tavaszi országos vásár. Nagy felhajtás és árukészlet mellett a vétel eléggé gyenge, ami a pénzhányagnak tudható be. Az állatpiacon a szarvasmarha árának némi drágulása észlelhető. Tehén darabja 4000—8000 lei között variál, exportállat 10—12 élőszúlyban, különként, vagy 15.000—20.000 lei párjáért. Olaszországba és Ausztriába való exportra némi vétel is történt. Luxusló ára 8000 leitől felfelé, jó igasló öt-hétezer lei, gyengébb lovat 2000 leiért is kapni. Sertésért 16—18 leit fizettek különként, élőszúlyban. Nagy a készlet háziipari cikkekben, azonkívül gyümölcsfa-csemetékben és különböző magvakban. Csemeték ára darabonként: szilva 2—4 lei, körte 10—15, barack 15—30, alma 15, cseresznye 25—30 lei. Nagy a kínálat gyapjában, 60—100 lei kilója, a szürkéé 40. Almat aránylag keveset látni, 6—12 lei kilója.

Az oradeai árutőzsde árfolyama. Búza 325, árpa 200, zab 210, tengeri 140, nullás liszt 600, négyes liszt 530, korpa 145, tőkmag 750, napraforgó 310 lei.

Modern tehenészet Newyork mellett.

Képünk a technika és állategészségügy minden vívmányával felszerelt fejőhelyiségét ábrázolja, amelyben a teheneket gépi bevezetésekkel fejik és szoptatják.

SZÍNHÁZ

Heti műsor:

ORADEA:

Kedden este fél 9 órakor: **Csipekta**. Operett-ujdonság, rendes helyárrakkal.

Szerdán este fél 9 órakor: **Vacsora nyolckor**. Amerikai vígjáték-ujdonság, világsiker 3 felvonásban 11 képben.

Csütörtökön este fél 9 órakor: **Vacsora nyolckor**. Másodszer.

Péntek este fél 9 órakor: **Az ember tragédiája**. Ünnepi diszeldadás a remekmű első előadásának 50-ik évfordulóján. 50 tagu statisztériával, 30 tagu zenekarral, Erkel teljes kísérő zenéjével, az Erkel énekkar közreműködésével. Az igazgatóság kéri a közönséget, hogy szíveskedjenek lehetőleg ünnepi ruhában megjelenni.

Szombat délután 4 órakor: **Tessék beszállni**. Operett-revü 10 és 17 leles helyárrakkal.

Szombaton este 9 órakor: **Az ember tragédiája**. Az ünnepi előadás változatlan megismétlése.

Vasárnap délelőtt 11 órakor: **Több mint szerelem**. 10 és 17 leles helyárrakkal.

Vasárnap délután 6 órakor: **Nyitott ablak**. Kivételesen 10 és 17 leles helyárrakkal.

Vasárnap este 9 órakor: **Az ember tragédiája**. Harmadszor. Az ünnepi előadás változatlan megismétlése.

Hétfőn este fél 9 órakor: **Az ember tragédiája**. Negyedszer. Az ünnepi előadás változatlan megismétlése.

— **Kedden este fél 9 órakor ismét megnyitnak a színház kapui Oradeán.** Parlagi igazgató társulatával megkezdte a harmadik játék-ciklus előadásait. Kedden este fél 9 órakor megnyitja előadásaként a Csipekta operett lesz a színház műsorán. Ezt az előadást rendes helyárrakkal tartják meg.

— **Vacsora nyolckor.** Szerdán este az új játékciklus első bemutatójaként a Vacsora nyolckor amerikai vígjáték kerül színre. A vezető szerepeket a társulat legjobb erői mellett vendégként V. Hegyi Lili és Ligeti Margit is fellépnek. A vacsora nyolckor szerdán és csütörtökön kerül színre fél 9 órai kezdettel mindenkor rendes helyárrakkal.

— **Az Ember tragédiája.** Pénteken este lesz a színházi évad legkiemelkedőbb színházi eseménye. Ekkor kerül színre ünnepi diszeldadásban Madách Imre halhatatlan remekműve az Ember tragédiája. Az Ember tragédiája nálunk teljesen új rendezésben, új diszletekkel, 50 tagu kórusal, 30 tagu zenekarral és nagy statisztériával kerül színre pénteken este fél 9 órakor, ünnepi diszeldadásban. Az Ember tragédiáját Clujon több mint 15000 ember nézte végig két hét leforgása alatt.

CLUJ.

Vasárnap délelőtt 11 órakor: **Több mint szerelem**. — Délután 4 órakor: **Vacsora nyolckor**.

— Este 9 órakor: **Ember tragédiája**.

Hétfőn: **Egy csók és más semmi**.

TIMISOARA (Szendrei-társulat).

Vasárnap délelőtt 11 órakor: **Zsindelyezik a kaszárnya tetejét**. — Délután 5 órakor: **Kék-Duna**. — Este 9 órakor: **Kék-Duna**.

SATU-MARE.

Vasárnap délelőtt 11 órakor: **Tiszturak a zárdában**. — Délután 4 órakor: **Gigányprimás**. — Este 8 és fél órakor: **Pistanéni**.

Targu-Muresen **Battyan Kálmán** szinigazgató teljesen átszervezett társulatával megkezdte működését. Leszerveztette Izsó Miklóst, a cluji színház volt főrendezőjét, továbbá titkárnak Hevesy Miklóst, aki a székely fővárosban a harmadik bérletelőjegyzést végzi, nagy agilitással. Társulata a legjobb erőkből áll:

Vasárnap délután 3 órakor: **Csókos asszony**. — Délután 6 órakor: **Tul a Dunán Baranyában**.

— Este 9 órakor: **Mazica grófnő**. Abonyi Klári és Battyan Kálmán felléptével.

Hétfőn este 9 órakor: **Szökik az asszony**.

Kedden: **Mosoly országa**. Lehár jubiláris est. Révész István tenorista felléptével.

Szerdától egész héten: **Bál a Savoyban** és **Sárga lilom**, operett.

Vásároljon

HUSVÉTRA

Gyarmatinál

Bul. Reg. Ferdinand 3.

megbízható, jó és nem drága

A naszódvidéki román határőrök erdőbirtoka bajba jutott Milea képviselő interpellációja a nagy közhírtokossági vagyonszétosztásáról

Bucuresti. Saját tud. A kamara csütörtök délutáni ülésén rendkívül érdekes interpellációt jelentett be Milea (argetoianista) képviselő. A Monitorul Oficial 1933. évi október hó 9-iki száma közölte a minisztertanács október 4-én kelt határozatát, amely a Regna nevű, autonóm intézményt a Casa Padurilor ügykezelésébe helyezi.

Ennek az ügynek igen tanulságos előzményei vannak, amelyeket részben már ki is fejtett interpelláció bejelentésében Milea képviselő. A Regna nevű favállalat a naszódvidéki 44 grancsár község több ezer hold kiterjedésű erdőbirtokait és havasi legelőit kezelte 1925 óta, amíg azelőtt állami kezelésben voltak ezek a birtokok. A magyar uralom alatt 1890-ben rendezték az egykori második grancsárezrednek még Maria Terézia által ajándékozott birtokokat, amelyek 1851-ben a grancsárezred feloszlása után megmaradtak a 44 naszódvidéki község tulajdonában, a székely

közbirtokosságéhoz hasonló rendeltetéssel és szervezettel.

A magyar időben az 1890-iki törvény értelmében az állam a községek általános megelégedésére kezelte a birtokokat s azok jövedelmét évente igazságosan felosztotta az érdekelt községek között. A naszódvidéki görög katolikus román tannyelvű gimnáziumot ezekből a jövedelmekből tartották fenn s 1890 óta 19 román templomot és iskolát építettek a községeknek jutott jövedelem-részesedéséből.

A román impérium első éveiben is állami kezelésben volt a magyar királynő által adományozott hatalmas közbirtok, amelynek tulajdonát mindvégig érintetlenül hagyta a magyar állam s román állami kezelésben is szép jövedelmeket hozott.

Az érdekelt naszódvidéki politikusok azonban észrevették a grancsár közbirtok kezelésében rejlő pompás üzletet. Kivették az ügykezelést az állam ellenőrzése alól s megalkotva a Regna autonóm fakitermelő intézményt, beültek annak vezetőségébe. A kezdeményezés érdeme Laurentiu Oana úr, akinek a neve a Státus elleni támadásai óta különösen jól ismerős.

Az interpellációt bejelentő képviselő szerint az új gazdálkodás katasztrófális volt a naszódvidéki közbirtokosságra nézve. A 44 község a szó szoros értelmében koldusbotra jutott. Ezek óta majdnem semmi jutalékot sem kapnak a roppant birtokok, sok milliót kitevő jövedelmekből, amelyek a milliós fizetéseket és más jövedelmeket élvező ügykezelők zsebeiben tűntek el, úgyhogy a Regna önkormányzati intézmény az 1930-31. és 32. évi zárszámadásaiban összesen 214.785.862 lei deficitet mutat ki.

Ez az összeg és az érdekelt 44 község nyomora elég szembeötlően mutatja a naszódvidéki politikusok nyolcévi tevékenységének mérlegét.

Az interpelláló Milea képviselő kifejtette ezután, hogy a minisztertanács a főnkormányzat naszódvidéki közbirtokosságnak állami kezelésbe való átvételét elrendelte ugyan, de ez az átvétel nem történik olyan módon, hogy a lakosságot kielégítene s ez adott közvetlen okot arra, hogy a parlament szószerűen a földművelésügyi miniszterhez forduljon a kizsákmányolt javak megmentésére.

Fabrica. Str. Lunei 4.

SPORT

A pardubiczi román—csehszlovák mérkőzés bonyodalmai

A román szövetség kérte a meccs elhalasztását, de a csehszlovákok nem járultak hozzá. Nagy gondot okoz a román csapat összeállítása

Bucurestiből jelentik: Megírtuk már, hogy a futballszövetség vezetőinek nagy gondot okoz a pardubiczi román-csehszlovák Középeurópai Amatőr-Kupamérkőzés. Minden követ megmozgattak, hogy a március 28-án esedékes meccset ne Pardubitzban és a fenti időpontban, hanem május hó 1-én Bucurestiben játsszák le.

Erre az ajánlatra a csehek sürgönyileg jelezték, hogy a választ repülőpostán küldik. Ebből arra következtettek Bucurestiben, hogy a csehszlovákok belemennek ebbe a módosításba, de azt különböző feltételekhez fűzik. Végre megérkezett a várva várt levél, de az még jobban összezavarta a helyzetet. A csehszlovákok ugyanis, úgy értelmezték az ajánlatot, hogy a pardubiczi meccset is megtartják és ezenkívül a román szövetség egy másik mérkőzést akar játszani május 1-én Bucurestiben. Erre Luchide főtitkár telefonon lépett érintkezésbe Prágával és úgy egyezett meg Pelikan dr.-ral, hogy a választ a legrövidebb időn belül közölni fogják. A román szövetség elhatározta, hogy a csehek minden feltételét teljesíteni fogja, csak ne kelljen Pardubitzba utaznia. A remény azonban nem vált be. Pelikan dr. a csehszlovák futballszövetség nevében újabb telefonátvitelt folytatott Luchide főtitkárrel és közölte, hogy a csehszlovákok

Románia ajánlatát elvi okokból nem fogadják el. Az anyagi feltételekről még csak tárgyalni sem voltak hajlandók. A csehszlovákok merev magatartása érzékenyen sújtja a román érdekeket, mert a mérkőzés közeli időpontja miatt a válogatást sem lehet megnyugtató formában megejteni, de a jugoszlávok elleni mérkőzés előkészületeit is nagy mértékben zavarja. A legnagyobb nehézséget — Luchide szerint — a NAC játékosok gyenge formája okozza. Az aradi Gloria elleni meccsen a 6:1-es eredmény dacára sem tetszettek Luchidének. Kovács és Bodola azonban még gyengébb formájuk dacára is biztosan bekerül a válogatottba. A Ripensiatól Bindea, Ciolac, Dobay, Kotormány, Bürger és Zombory formájáról futott be kedvező jelentés, akiket Zombory kivételével valószínűleg mind bevalogatják. Nagyon kellemetlen, hogy Barátky nem játszhat, ugyanis a jelenleg „Románia egyetlen hívatásos játékosa” (vagyis profi), akit az Amatőr-Kupában nem szerepeltethetnek. Fogel játéka sem bizonyos, őt azonban Burger könnyen pótolhatja. A csapatot vasárnap este a Nemzeti Bajnoki mérkőzésekről befutott eredmények alapján állítják össze, valószínűleg a következőképpen: Pülök (Czinczér). — Burger, Albu (Chiroi II), — Moravetz, Kotormányi, Juhász (Pintye). — Bindea, Kovács, Ciolac, Bodola, Dobai (Sepi).

A nagyváradi kerület bajnoki mérkőzései. Kolping—Egyetértés. Vasárnap délelőtt a Rhédey-kerti pályán kerül lebonyolításra az érdekesnek ígérkező mérkőzés. Az Egyetértés ujjában jó formába lendült, a Kolping viszont múlt heti érdemtelen vereségét akarja kikorrigálni. — CFR—NSC Károly-pályán. — A Makkabea Marghitán játszik a Viktoriával. — A Törekvés Salontán a PTT-t fogadja.

A Nemzeti Bajnokság mérkőzései. Oradea: Universitatea—Crisana. Biró Oravetz. — Bucuresti: Venus—Kinizsi. (Xifando). Ploesti: AMTE—Tricolor (Ceaureanu). — Cluj: NAC—Romania (dr. Morár). — Timisoara: Ripensia—Mures (Pálffy). A keddi AMTE—Venus meccset Bucurestiben közös megegyezésre dr. Morár Teofil vezeti. — A forduló igen érdekes és több meglepetéssel is szolgálhat. A legnagyobb érdekfeszítés a Crisana—Universitatea mérkőzés iránt nyilvánul meg, amely az A) csoport derbije. Amelyik csapat győz, az két ponttal megugrik az élen.

UJDONSÁG!

TANQUEREY—CZUMBEL

A TÖKÉLETES ÉLET ASZKÉTIKA ÉS MISZTIKA

Kapható az «Erdélyi Lapok» könyvosztályánál.

Kitűnő útmutató papok részére a lelkek vezetéséhez. Szerzeteseknek elsőrendű segítője a lelki élet elmélyítéséhez. A keresztény tökéletességre törekvő világiaknak nélkülözhetetlen. Tudományos értékét könnyed és kellemes stílusú, világos és gyakorlati szerkesztése nagyban emeli. A több mint ezer oldalas könyv, — amely finom indiai papíron készült és ezért alig nagyobb egy nagyobbajta munkönyvénél — ára **220** lei.

A Futballszövetség igazgatótanácsának (Biroul Federal) legújabb határozatai. Bucurestiből jelentik: A szövetség törli a targul-muresi „Stop 11” egyesület tagjai sorából, az adminisztrációs szabályok 3., 7. pontjaira hivatkozva, miután a Közép Liga mindeddig nem jelentette be a központnak a klubot. — A diciosanmartini Dácia klubnak utolsó határidőként március 31-ét jelöli meg, ameddig 1800 lejjes tartozását a diciosanmartini Sticlának meg kell fizesse. — A bucuresti CFR megkeresésére felfüggeszti az Oradeai AC-ot mindaddig, amíg 5000 lejjes tartozását a vasutasoknak meg nem fizeti. (A NAC kereken cáfolja a felfüggesztését és kijelentették, hogy ők tartozásukat elintézték. Szerk.) — A petroseni Jiul két játékosának, Barbu Istvának és Cuiedan Sándornak a játékjogát felfüggeszti (jelenleg a bucuresti CFR-ben játszanak), ameddig tartozásaikat egyesületükkel szemben ki nem egyenlítik. — Nem fogadják el a timisoarai alkerület ajánlatát, hogy a május 6-iki jugoszláv meccs előtt Bucuresti—Timisoara városközi csikomeccset rendezzenek. — Felszólítja a Clujon székelő Eszaki Ligát, hogy a kebelében működő bírálbizottságot a Központi Bíróbizottság kérésére alakítsa át. — Elfogadják az osztrák szövetség ajánlatát egy Ausztria B.—Románia meccs megrendezésére és levélben kéri az időpont és az anyagi feltételek megjelölését.

Szerkesztői üzenetek

Búza- és homoktulajdonos. Carei vidéki búza, vagonként, itt 330 leies árban értékesíthető. Ez az ár, „ab Carei, vasuti állomás” értendő. Sziveskedjék az értékesítés érdekében közvetlenül az oradeai Árutőzsdéhez (Bursa de Mărfuri Oradea) fordulni. Homokot itt nem lehet értékesíteni bármily kivételesen finom minőségű is. A legelsőbbrendű kőrshomokért ugyanis itt köbméterenként legfeljebb 80 leit fizetnek. Ez az ár pedig nem bírja el a szállítási költségeit.

BOJT. Negyedkilo trapista sajt 11 lei. Negyedkilo ementhali sajt 18—20 lei. 6 darab ementhali egy dobozban 18 lei. Lica lipői túró 10 deka 6—7 lei. Erdélyi székely túró negyedkilo 10 lei. — Görög parmezán, makaronira 10 deka 7 lei. Kombinált reszelt parmezán 10 deka 8 lei. Branză de burduf 10 deka 7 lei. Ostsee tejes 6, 8, 10 lei. Gyöngyhering 5 lei. Ruszli 1.50 és 2 lei. 1 üveg ruszli 18 lei. üveg 3 lei. Szardíniák 12—14—18—20—24 lei. — Biharipont doboz 11—12 lei. Olasz olajos pisztráng. Zacusca 19, kulccsal 20 lei. — Nisetrui 15 lei. Bőjtös conservek: borsó 12 lei, hagymás farsangi hal drb. 6 lei. — Nisetrui sarat. Morum sarat. Batoc afumat. Tábla étel olaj fél liter 20, literes 40 lei. Maslina olcsón. Rengeteg sok bőjtös áruk árusítatnak **ASZODI. Nál, Sas-palota.**

Miért legjobbak

a KOVÁTS SANDORNÉ (Nílgesz-telep) FÜZŐI s MELLTARTÓI? Mert kitűnő szabása a modern vonalakat érvényesíti. Mert minden újdonságot úgyszólván idő előtt hoz. Mert elhanyagolt formáit széppé változtatja. Mert gyönyörűen dolgozik. Mert füzői sokáig tartják formájukat. **Mert mindezekon felül olcsó is.**

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja szavankint 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei. (Az állástkeresőknek 33 százalékos kedvezmény.)
Cím a kiadóban 10 lei.

Oktatás.

Láposy zeneiskola kezdő, zongora és zeneelméleti tanszakkal, Oradea, Strada Simeon Stefan 20. sz.

Különféle.

Fogműteremben kitűnő munka, mérsékelt árban készül Dr. Deák, Oradea, Str. Alexandrii 10.

Olaszul olcsón tanítok. Str. Vlașuța 11. szám alatti lakáson. Jelentkezni lehet délután hat óráig. Kettenburg Tekla.

Nyomatványokat

jutányos áron, csinos kivitelben készít a

Szent László nyomda Rt.

Oradea, Katolikus kör.

Lakás

Modern sötét ebédlő kerek. Oradea, Str. Brătianu 18.

Kétszobás lakások melegekkel azonnal kiadó. Oradea, strada Dr. Ioan Ciordas 88. sz.

Alkalmazás

Gyermek gondozó csecsemőpolásban több éves bizonyítvánnyal alkalmazást keres. Vidékre is. Făbiu Matild, Odorheiu, Str. Duca 2

Ügyes megbízható kftó hűt azonnaltalra felvesz Mokok kelmef. stf. Str. Tace Ionescu 13.

Ügyes megbízható min denesi keresek azonnali belépésre Steger. Strada Dr. Ciordas 88.

Adás-vétel

Figyelem! Veszek és eladok adóbonokat, takarékbetét, piculáskönyveket. Magas árt fizetek olasz vörös kereszt sorsjegyéért. Halmos Mór Erdélyi Bank ny. váltóosztály főnöke Str. Delavranca No. 21.

Francois barack csemeték (Amsden, Triumf) kaphatók Dr. Kaczián Kálmán barakosában Oradea (Ciordas u. 46)

Sárga viasz, valódi, vesez. Pongrács István utóda. Oradea Str. Alexandrii No. 52

Fűszerüzlet: berendezés és rollós-ajtó eladó. — Oradea, Str. Scoalei 10.

Kisebb szőlő nemes gyümölcsösrel, két szobas lakással, villamos megállóhoz közel eladó. Oradea, Str. Brătianu 27.

1 kg. róza virágméz 40 lei, 1 kg. akácmez 40 lei, 1 kg. csemegeméz 44 lei, 1 kg. íspesmez 28 lei, Jó Lajos fűszer üzletében Oradea, Strada Tache Jonescu 24.

Eladó egy teljesen új, csempével kirakott asztal-spór. Központi fűtésre átalakítható. Oradea, Piața Regina Maria 3. Házfelügyelő

PUBA OLMOT alladóan vesz a Szent László-nyomda r. t. Oradea, Strada Regel Carol No. 5.

Jaffa narancs kilója 24 lei, ha a héja náram marad. Petrovici cukorkagyár, Strada Alexandrii 28. Tiszta narancshéjat vesznek.